

FUNDACJA GENERALNA
Archiwum i Muzeum
oraz Województwa Pomorskiego
87-100 Toruń, ul. Armii Krajowej 166
NIP: 142-223-136
NIP: 142-223-136 0002 0244

poprzedni nr 16-157/766
V'06
WA

Dejewski Alfred
Tom

Grudziądz
Województwo Pomorskie
Dejewski Alfred
ps. „Fred”, „Fred II”
N: 157/766 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Dejewski Alfred .....

T: 91-157/766 Pom. ....

Obw. Jabłeczno AG .....

I./1. Relacja k. 7 s. 1-8

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 9 s. 1-15

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora k. 6 s. 1-8

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) k. 17 s. 1-19

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

1) z E. Zawacki i Fundacją ..... k. 8 s. 1-8

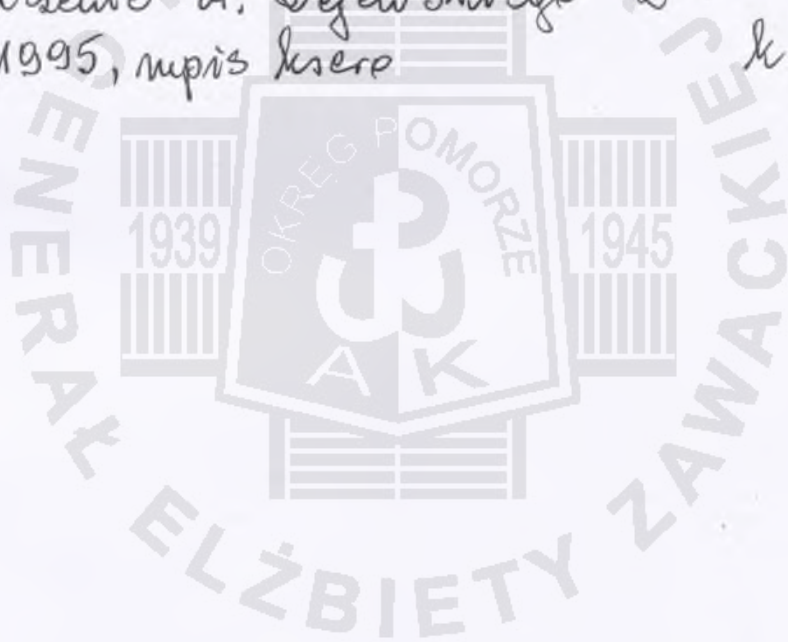
2) rodzina ..... k. 5 s. 1-6

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 9

VI. Fotografie dział skomografii

1/1. Relacja - Dejowski Alfred:

1. Relacja własna A. Dejowskiego z 1.11.1984, mpis, oryg. k. 3 s.1-4
2. Pismo A. Dejowskiego z 15.02.1994 do Klubu Historycznego im. Antoniego Antczaka w Toruniu wraz z załącznikiem „Relacja do historii ruchu konspiracyjnego w obw. warszawskim...”, mpis, oryg. k. 3 s.5-7
3. „Oświadczenie” A. Dejowskiego z 24.04.1995, mpis ksero k. 1 s.8

Dejewski Alfred
87-100 Torun

Torun dnia 1987.11.1.

M 157
11

Leg. Krzyża AK-19145.

RALACJA

osobista żołnierza Armii Krajowej
(ZWZ do 1942) obwodu wabrzeskiego (krypt.
"Wawóz") Pomorskiego Okręgu AK.

I. Dane ogólne

1. Dejewski Alfred
2. ur. 20.04.1924r Dębowa Łka b.pow. Wąbrzezno
3. Józef i Janina z d. Lulko_wska (Ojciec Kołko Rolnicze, Kasa Stefczyka)
4. mój adres aktualny - jak w nagłówku.

II. Dane środowiskowe

1. Wykształcenie: Szkoła Podstawowa i 2 lata Gimnazjum Hum. w Wąbrzeznie do 1939r.
Po wyzwoleniu - kurs dla Lesniczych w 1951 i Technikum Lesne w Goraju w 1968r
Oficerska Szkoła Łączności Zamost-Sieradz 1945-46 (8 mc-y)
2. do 1939 r przy rodzicach w Dębowej Łące - uczeń. Członek ZHP (Zasępony)
3. w 1939 nie podlegałem obow. służby wojskowej.

III. Udział w kampanii wrześniowej 1939r

We wrześniu 1939r miałem 15 lat. Jednak jako harcerz w dniu 2.09.39 wraz z patrolom WP. brałem udział z bronią w rękę (własny flower 9 mm) w poszukiwaniu Niemców - dezertersów, uchylających się od służby w WP. (sprawa nie wyszła na jaw - co mnie uratowało).

IV. Krótki życiorys okupacyjny

W czasie okupacji w dn. 5.09.1939 w m. Małe Pułkowo jako harcerz stałem w rowie do rozstrzelania (Selbststruc i Wehrmacht) ciekłem w zamieszaniu spowodowanym grupką ludzi nadeszłej od Golubia (pod bstrzałom) Za tą miejscowoscia wpadłem na miejsce rozstrzelania Polaków (2 duże autobusy wojskowe) co przeczekałem ukryty w kartoflisku (miejsce do, dzisiaj nienu ujawnione).
Wiosną 1941r zostałem zabrany przymusowo do pracy jako rob.rolny u miejsc. Niemca czł. SD. Wehrmana. Rodzina została przesiedlona do m. Piwnice gdzie pracowała jako robotnicy rolni. Pracowałem u ww Niemca (zginął w 1942 na froncie wschodnim) do wyzwolenia - będąc jednocześnie żołnierzem Polski Walczącej (1940-45).

V. Działalność konspiracyjna

We wrześniu 1939r w lasach "ctwa Konstancjowo (w czasie ucieczki przed Niemcami) zauważyłem porzucony przez oddziały WP. sprzęt i uzbrojenie. Jesienią tego roku zgłosiłem o tym P. Tadeuszowi Kozłowskiemu b. żołnierzowi KOP. na Wołyniu - który właśnie wrócił z niewoli Armii Radzieckiej. W wyniku tego część wojsk. zaopatrzeni zabezpieczyliśmy (bron, granaty, małe pociski mażdż. itp).

- 1) W styczniu 1940 r ww T. Kozłowski zaproponował mi walkę z Niemcami (miałem 16 lat) w podziemnym Wojsku Polskim i lo. 02.1940 zostałem przez ww zaprzysiężony do "ROTY" (grudziadzka) ps. "Fred" (Do ostatniej przeprowadzki posiadałem znak w formie metalowego naramiennika wojsk. z danymi). Byłem przeszkolony wojskowo przez ww, konserwowaliśmy ukrytą bron itp.

I. Placówka.

Najpierw wchodziliśmy w skład Placówki Wąbrzeźno a po w miarę rozwoju konspiracji powstała samodz. placówka Dębowa Łąka (od 1.10.44 również Rejon AK). Skład dowództwa:

1. Kom. Placówki i Oddz. - st. sierż. (etatowy stopień funk. cz. wojny - por) p. Tadeusz Kozłowski ps "Brzoza" "Tadeusz" Nie żyje.
Po wojnie s. weryfik. przez Londyn do stopnia chorążego.
2. Dca " - st. sierż. (etat. stopień funk. cz. wojny. - ppor) p. Ludwik Smigłowski ps "Miś" "Gruby Miś".
weryfik. po wojnie przez Londyn do st. st. sierż Nie żyje.
3. Kwatermistrz Oddz. - sierż. p. Julian Obrębski ps "Julian". Nie żyje.
Po wyzwoleniu więziony za udział w podziemiu.
4. Rusznikarz-zbrojmistrz - kpr. Różanski (senior). Nie żyje.
5. Dca 1 plutonu (od 1.10.44r) st. sierż. (etatowy stop. funk. cz. wojny ppor) Alfred Dejewski ps. Fred" i "Fred. II".
P wojnie zweryfikowany przez Londyn jako dca plutonu (stopnia nie weryfikowano)
6. Dca 2 plutonu - st. sierż. (etat. st. czasu wojny ppor) B. "Dab" (nazwiska nie pamiętam) nie żyje.
Nie weryfikowano.

Ponadto podaję dot. dane dot. niektórych żołnierzy AK.

- kpr. Wład. Kopeć ps "Czad" "Grad" z Wrock (nie żyje)
- kpr. Franciszek Szczepanski ps "Adam" - zam. Nowa Huta
- szereg. Tomasz Szczepanski ps "Frank" - (nie żyje)
- " Aleksander Wolak ps "Wisła" zam. Ryjewo woj. elbląskie
- " Jan Kozłowski ps "Strzelec" zam. Cienie (dzyskane (brak adresu)
- " Roman Grajkowski - ps "Fritz" (nie żyje)

Zgodnie z zasadami konspiracji - nie znakać całosci oddz. - dużo notatk zniszczyło się i zaginęło (nie było też konspiracyj oddzi. z).

II. Obwód wąbrzeski kryptonim "Wawrz" (Inspektorat AK Grudziądz)

Dca: por. Chełmicki ps "Tadeusz", por. Dutkiewicz ps "Szary" por. Kudlinski ps Bohdan "Karol" itp.

III. Inspektorat AK w Grudziądzu - kryptonim "Warsztat"

por. Koźlikowski ps "Ogrodnik" Zygmunt", por. Szarkowski ps "Szary" por. Sierocki ps "Grad", por. Sobczak ps "Sokol", por. Burczyk ps "Kaszuba" (Szef wwiadu) kpt. St. Kapinski ps "Sulla" Sullima" (komroka wywiadu "Saba") itp.

IV. Pomorski Obwód AK (kryptonim "Pomnik" "Reich" "Sak")

Mjr Ratajczak ps "Karólczak", plk Ostrychanski ps "Rudolf", ten "Fiola" plk J. Pażubiński ps "Janusz" "Grad", ppłk J. Chyński ps "Wicher" "Kamien" "Rekin" (Szef Sztabu i Dca podokręgu) kpt. Bendig ps "Ksawery" (wywiad) kpt. Gru ps "Stanisław" "Józef" (wywiad) por. H. Grutzmacher ps "Michał" "Marta" (szef łączności) por. G. Olszewski, por. Dobrowolski, por. Żurawski inż. Paszkowski, Górski itp.

Wiele zagłóg na naszym terenie wnioś por. A. Głowczewski ps "Kaszuba" "Kossak" officer. ds. spec. plk. Pażubińskiego i w obwodzie Grudziądz. (zweryfik. przez Londyn). Na naszym terenie prowadzono dobór ludzi pewnych, szkolono w zakresie wojsk, i wywiadu, prowadzono "mały sabotaż" przygotowywano oddział do akcji "Burza", utrzymywano łączność poziomą i pionową, przetrzymywano ludzi (n. do innych obwodów i placówek), broń, prasę itp. Utrzymywano dobre kontakty i łączność z dowództwem obw. jenców angielskich w Dębowej Łące (sierż. Tedd) ustalano wykazy ofic. i podofic. polskich WP. przygotowywano Oddział na pomoc W-wie w 1944 (akcja odwołana), plany zniszczeń dróg i torów w "Burzy" itp.

4. Przebieg osobistej s użby.

Byłem najpierw żołnierzem RCTY i ZWZ, następnie AK. Po przeszkoleniu wojskowym i następnie w zakr sie młodszych dowódców (podoficerskie) na przełomie 1941-42 zostałem dowódcą drużyny a następnie od 1.10.1944 dcą 1 plutonu AK. (przejsciowo też z braku kadr-pełnilenm dodatkowā funkcję zcy dcy ds spec.) Na tym terenie brak było oficerów (L por. Cukierman był poza tym terenem, chor. Matuśzak przyjął V listę) stąd konieczność wykorzystywania kadr miejsc. na okres wojny. Zgodnie z rozkazami organizowałem pluton, szkoleiłem żołnierzy, prowadziłem wywiad (wojskowy polityczny i gospodarczy) organizowałem łączność, zbroją ochronę tych przerzutów, miejsc narad i szkolen (zabsep, zbrojnie przerzuty ludzi w 1943 i 44r na teren obw. brodnickiego). Przygotowując do "Burzy" spenetrowałem linię kolejową po Iławę (szkice i plan ew. zniszczenia) Utrzymywałem łączność z dzt. em obozu jenców angielskich ("Sierż, 1ed") W wyniku spóźnionego meldunku-przeprowadziłem nieudaną akcję zwolnienia 3- ch radzieckich jenców z aresztu miejsc. (niemcy nas uprzedzili) Z "Adamem" przeprowadziłem akcje pko SS Kihnowi w 1944r. We współdziałaniu z Zcą kom. LŚSN, growskim i "Borem" przeprowadzono sabotażowe uszkodzenie maszyn w Młeczarni Dębowa Żęka (Chyba 1942 i później) powodując duże trudności Niemcom. Współdziałałem w utrzym. łączności z sąsiednimi Placówkami obwodu brodnickiego (kpt "Elen" por. Sprężyna 2 itp) i rypickiego (kpt "Piotr" por "Bolesław" kpt "Tomasz") oraz orgabizowałem oddz. na pomoc walczącej Warszawie - w 1944 (akcja odwołana) z kierunkiem marszu na "ampinos. Przez wciągnięcie do służby żołnierza Wehrmachtu (ale d. Polaka) B. Grajkowskiemu otrzymałem dane wywiadu i 2 pistolety (w ciągu 2- ch urlopów) które przekazałem Zcy dcy L. Smigrowskiemu. W lecie 1944r wykradłem ze samochodu cięż. Wehrmachtu pis. masz. MP. (żołnierze naprawiali samochód na drugiej stronie drogi) który przejąłem ww zcy dcy Oddziału. W październiku 1944 w nagłym zderzeniu nocnym (powrót od Dcy AK) z żandarmem niemieckim (starszy człk, z Hamburga) rozbroiłem go (pistolet "Parabelum") Wykonując mój rozkaz "Adam" - wykradł i dostarczył pistolet SS. Staeingrsta (na urlopie) który przekazałem Zcy Dcy "Misiowi". Byłem w codziennym kontakcie z Zcą dcy Oddziału i w wyznaczonych terminach z Dcą Oddz. "Ledeuszem" poprzez skrzynki kontaktowe i miejsca kontaktów. Podaję zarazem że miałem w 1945 24 lat i miałem dużą możliwość poruszania się (miałem mało pracy a SS był na froncie) znałem języki i byłem dobrze wyszkolony wojskowo i w zakr sie wywiadu. Z tych względów awansowałem i poświęcałem wiele czasu konspiracji (przy zachowaniu scisłości konspiracji) Nie odnalazłem materiałów z okresu okupacji - zas część przechowana w murze cmentarnym w 1945r - uległa zniszczeniu. Posiadam Krzyż AK. i Medal Wojska (4 razy)

5. Aresztowania relatorów, członków rodziny i znajomych

Członkowie mojej rodziny najbliższej nie byli aresztowania, ale wysiedleni. Po wojnie został aresztowany i skazany P.J. Obrębski b.kwatermistrz Oddziału AK (Wójt po wyzwoleniu zgodnie z wytycznymi AK) odbywał karę we Wronkach (podziemie po wyzwoleniu).

VI. Dane o ewent. uczestnictwie człk-rodziny w konspiracji

Najbliższą rodziną nie włączałem do konspiracji. Brat Mieczysław i Edward - byli natomiast na liście mobilizacyjnej AK dla celów "Burzy" i w miarę potrzeby.

VII Okres powojenny

W marcu 1945 rozpocząłem pracę w b. Urzędzie Gminnym Dębowa Łąka (po uzgodnieniu z Komentantem AK i wójtem b. kwatermistrzem Oddz) Pod koniec marca 1945 po uzgodnieniu z b. Komendantem AK. zgłosiłem się (po nieudanej próbie kontynuowania nauki w Gimn. H. Wąbrzeźno) do służby w LWPŚ. Służbę wojskową pełniłem od 16. 04. 1945 do 19. 02. 48r w tym również jako podchorąży Ofic. Szkoły i czności Zamocst. radz. Będąc podchorążym w OSŁ.- obec zapewnien władz wojsk. o pełnej tolerancji wobec b. AK.- w dniu 15. pazdz. 1945r ujawniłem się jako b. AK. z terenu pow. wąbrzeskiego władzom wojskowym. W wyniku tego uniemożliwiono mi uzyskania stopnia oficerskiego (byłem przodującym podchorążym 8 mcy) ale przekazano mnie do dalszej służby w 51 pp. 16 DP w Gdansk u pełniąc służbę na wybrzeżu i terenie woj. gdąskiego w ciężkich ówczesnych warunkach politycznych.

Zostałem zdemobilizowany ze względu na stan zdrowia 19. 02. 48r. Po podleczeniu się - wyjechałem na Ziemię Zachodnie jako osadnik wojskowy pełniąc służbę w lesnictwie od 1. 10. 1948r do 31. 12. 1984. (ostatnio od 1956 w CZLP. Torun). Obecnie jestem emerytem. oraz inwalid w związku ze służbą wojenną II grupy.

W 1968 ukończyłem zaocznie Technikum i inne w Goraju i od 1948r jestem członkiem ZSL. Od 1948r jestem członkiem Związku Inwalidów Wojennych FRL w tym od 1968r stałem w składzie Zarządu Oddziału a od 1975 w aktywie ZW. ZIW Torun - poświęcając się całkowicie pracy na rzecz środowiska inwalidów wojennych naszego województwa i miasta. (jestem za to wyróżniony i odznaczany). Jestem też członkiem ZBCWID Torun od 1971r, LOK, LOKi itp.

Jestem samotnym. mam syna Włodzimierza także lesnika w Toruniu.

Koncząc w skrócie chciałbym podać. niektóre nazwiska dot. Placówki w Turzenie: Dca Jakielski a także Pazeniecki (nie żyje) Rutkowski (spowodowano awarię pociągów) Ponadto sprawdzano położenie szpitala polowego i lagru pracy.

Chciałbym zaznaczyć że niektóre dane mogą być niescisłe uwagi na okres czasu i być może częściowo zawodną pamięć.

Myszę że jeszcze wielu z nas b. AK żyje (część nie chce się ujawniać z wielu powodów) - jednak uważam że próba zebrania tych co jeszcze żyją jest dobrą sprawą, wartą kontynuowania.

Myszę że jeszcze uzyskam dane innych żołnierzy AK.-

Jak się zorientowałem Gł. Komisja Weryfikacyjna w Londynie nie posiada wszystkich danych dot. służby AK na tut. terenie - gdyż dot. nie mam weryfikacji stopnia wojskowego AK.-

Załączników .....

1. fotografia własna - 1.
2. oświadczenie P.A. Głowczewskiego
3. pismo dr Jaszowskiego

Torun dn. 1995. 04. 24

OSWIADCZENIE

P. Alfreda Dejewskiego zam. Torun ul. Krasinskiego 65 m 11. w sprawie konsp. organizacji "Rota" na terenie b.pow. wabrzeskiego 1940-41 r.

W okresie luty 1940-kwiecien 1941r byłem członkiem konspiracyjnej organizacji "Rota" w K. Dębowa Łąka pow. wabrzeskiego. Następnie w okresie 1941-45 żołnierzem ZWZ-AK. na tym terenie. Jak mi wiadomo (z rozmów organizacyjnych) organizacja "Rota" była odpryskiem werbunowym z Grudziądza, skąd przeniknęła na teren b.pow. wabrzeskiego.

Sprawa ta była przedmiotem omówień z sp. Profesorem W. Wesolowskim i por. Z. Kozłowskiem dot. wchłonięcia naszej "Roty" do ZWZ. (później Krajowej) sp. prof. W. Wesolowski pracował w tym czasie 1940r w Dębowej Łące w adm. niemieckiej z którymi rozmawiałem na nasze tematy-stąd też kontakty organizacyjne i przejęcie "Roty" przez ZWZ-AK.

Do ww "Roty" zostałem zaprzysiężony w lutym 1940 przez sp. T. Kozłowskiego ps. "Brzoza" Tadeusz-późniejszego Dca ZWZ-AK. Moje pseudonim w "Rotce" Fred" (w ZWZ-AK. Fred "Fred-II").

Z kontaktów konspiracyjnych wiem iż do Roty należeli także: Sp. H. Zarębski z Wąbrzezna, P. St. Knap z Wałycza itp. Osobiscie zaprzysiężeniem sp. I. Kozłowska ps. "Ika" i B. Grajkowski ps. "Fric" (obydwaj późniejsi żołnierze ZWZ-AK.)

Po przysiędze i krótkim przeszkoleniu z zakresu broni, wywiadu i małego sabotażu itp.-otrzymałem znak tożsamości "ROTY" wielkości ca 4 cm. długości i ca 05 cm. szerokości, z jednej strony amlowany na zielono, z drugiej gładki metal z wybitym numerem ewidencyjnym (nie pamiętam cyfry). Na stronie malowanej na zielono-bыл wryty stopień wojskowy w formie 2-ch belek podporuczkowskich. ("ca trójki). Znak ten zgubiłem w czasie przeprowadzki z Koszalińskiego do Torunia w 1956r.

Znak ten posiadał i okazał mi ww sp. H. Zarębski z Wąbrzezna, St. Knap z Wałycza, T. Kozłowski z Dębki, A. Dejewski.

Fakt istnienia i działania ww organizacji jest bezspornym-obecnie o znaczeniu historycznym.

Po detych wysypach i aresztowaniach w 1940r (także kapitulacji Francji) wystąpił regres w konspiracji-nowym impulsem było wchłonięcie naszej "Roty" przez ZWZ-AK. obwód wabrzeski Kryptonim "Wawóz" Inap. Grudziądz Kryptonim "Warzstet".

Dca obwodu: por. Chętnicki, por. Lutewicz por. Hudlinski. Załączając Wyciąg z ww książki T. Kutty pt. "Imiona Zbrodni" zaznaczam iż wymienia się tam miejscowości aresztowań m. innymi pow. Czehłmno, Brodnica, Chojnice. Nie wymienia się tam pow. wabrzeskiego ale u nas aresztowań nie było, a organizacja dobrze zakonspirowana z dobrym doбором ludzi, co było wysogiem zasadniczym w takich warunkach konspiracyjnych.

Pozostaje fakt historyczny - który potwierdzam.- Przynależność do "Roty" P. St. Knapa była mi znana, co też przemało za powierzenie Mu roli "wywiadowcy" na Stacji PKP. Wąbrzezno 1943-45r.

ppor. rez. A. Dejewski
87.000 Torun ul. Krasinskiego 65
m 11. tel. 253-79.

1/2. Dokumenty - Dejewski Alfred

1. "Oświadczenie świadka" Wolaka Aleksandra z lutego 1976, kserokop. oryg. k. 1 s. 1-2
2. "Oświadczenie świadka" Kostowskiego Jana z 25.10. 1976, kserokop. oryg. k. 1 s. 3-4
3. "Oświadczenie świadka" Szczępanińskiego Franciszka z 10.09.1977, kserokop. oryg. k. 1 s. 5-6
4. Seq. nr 19145 Skryżka Armii Krajowej, ksero oryg. k. 1 s. 7-8
5. "Oświadczenie świadka" Głowczewskiego Alfonsa z 8.12.1981, kserokop. oryg. k. 2 s. 9-12
6. "Oświadczenie świadka" Zarecznej Danuty c. Tadeusza Kostowskiego z 20.09.1981(?) kserokop. k. 1 s. 13
7. Mianowanie A. Dejewskiego na stop. ppor. z dn. 28.02.1991, kserokop. oryg. k. 1 s. 14
8. "Oświadczenie" Stanisława Knapa z 18.04.1995, kserokop. k. 1 s. 15

WOLAK Aleksander, *Wiska* Ryjewo, dnia 02. 1976 r. 1 X3
(miejscowość)

Ryjewo - woj. elbląskie

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres składającego oświadczenie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia formację wojskową od — do): Armie Krajowa - okręg bydgoski

świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer R.4. 2140015 wydanym dnia 28.12. 1962 przez KP40- Stefan

o ś w i a d c z a m:

że Ob. DEJEWSKI Alfred syn (córka) Josefa
urodz. dnia 20.4. 1924 roku w Dobowejłacie woj. torunskie
jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do):

WW znam osobiście od dzieciństwa, pochodzimy z jednej miejscowości uczęszczaliśmy do jednej szkoły, w czasie okupacji w/w byłem moim bezpośrednim dowódcą w ruchu oporu.

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim FRED. II i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): Ob. Dejewski A. w roku 1943 r zaproponował mi wstąpienie do podziemnego Wojska Polskiego i udział w walkach z Niemcami, co jako dobry Polak i patriota przyjąłem. Po jakimś czasie w dniu 12.03.1944 r zostałem przez w/w zaprzysiężony i zaliczony do żołnierzy AK. okręgu bydgoskiego pod bezpośrednim dowództwem Ob. Dejewskiego. Wszystkie rozkazy i zadania otrzymywałem od w/w. Ze względów konspiracyjnych nie znałem wszystkich dowódców ale wiem, że do nich należeli Ob. Kozłowski T. Dejewski A. Smigrowski L. Po wyzwoleniu Ob. Dejewski i ja wstąpiliśmy do LWP.

Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej ..... wydanej przez Zarząd Okręgu w .....

Własnoręczność podpisu stwierdza się:

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem

Wenta
(pieczęć i podpis odpowiednich władz
lub Zarządu ZBoWiD)

Wald
(Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)

REPERTORIUM A Nr 863/76.

Państwowe Biuro Notarialne w Kwidzynie poświadca
własnoręczność wyżej umieszczonych podpisów obywateli:

1) Aleksandra Wołasia, syna Steustawa

zam. w Rejowie, ul. Młotowska 1-

2) _____

zam. w _____

Tożsamość stawających notariusz ustalił na podstawie do-
wodów osobistych, a to:

1) R.H. 2149015

2) _____

Pobrano:

a) opłaty notarialnej z § 21 i 26 rozp. o opł. notar. - 30,- zł

b) opłaty skarbowej z § 1, ust. 1 rozp. o opł. skarb. - nie pobrano zł

Kwidzyn, dnia 2 marca 1976 r.

notariusz

St. Boski

St. Boski

59-220 Legnica

miejscowość)

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres składającego oświadczenie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): Armia Krajowa - okręg bydgoski

w okresie od 16 maja 1943 r do 17. 01.1945 r b. pow. wąbrzeski

świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer TK 891683

wydanym dnia 1.10. 1968 r. przez KPMO Legnica

o ś w i a d c z a m:

że Ob. DEJEWSKI Alfred syn (córka) Jozefa
urodz. dnia 20 kwietnia 1924 roku w Dębowej łące woj. Torunskie

jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się

z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): W czasie okupacji przeżyliśmy razem w miejscowości Dębowa łąka woj. torunskie gdzie też byłem członkami ruchu oporu Armia Krajowa. Ja w czasie od 16 maja 43 r do 17 stycznia 45 r. Jak mi wiadomo od mojego brata Dcy Oddziału AK. Ob. Dejewski A. był w ruchu oporu od jesieni 1941 r.

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim Fred -II i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): Wiosną 1943 r zostałem zaprzysiężony przez mojego brata T. Kozłowskiego do ruchu oporu i weszłem w skład drużyny a potem 1 plutonu którymi dowodził A. Dejewski pseud. "Fred" a od 1.10. "Fred-II". Wszystkie zadania i rozkazy otrzymywałem od w/w. Ze względów konspiracyjnych nie znałem nazwisk wszystkich dowódców ale wiem że do nich należał również Ob. L. Smigowski./pseudonimu nie pamiętam/. Po wyzwoleniu brat mój T. Kozłowski oraz L. Smigowski wstąpili do MO zaś Ob. Dejewski w dniu 16.04.45 wyjechał do służby w LWP. Pamiętajm że w/w ani Ob. Dejewski A. nie przyjęli v-listy, byli dobrymi Polakami i patriotami.

Wszyscy jesteśmy dumni że mieliśmy swój wkład w ruchu oporu pko Niemcom

Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej   wydanej przez Zarząd Okręgu w

Własnoręczność podpisu stwierdza się:

Stefan...
Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem

(pieczęć i podpis odpowiednich władz
lub Zarządu ZBoWiD)

(Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)

Reperitorium A nr

Krystyna Wolarska notariusz
 Państwowym Biurze Notarialnym w Toruniu poświadczam
 że powyższy odpis z okazanym dokumencie
 opłaconym tytułem opłaty skarbowej na podstawie § 14 ust. 2
 pkt 2 rozp. Rady Min. z dnia 29 grudnia 1975 r. (Dz. U.
 roz. 241) kwotę 10,- zł i opłaty notarialnej na podstawie § 21 pkt 2b rozp. Min. Sprawiedl. z dnia
 1973 r. (Dziennik Ustaw Nr 2), poz. 122) kwotę
 30,- złotych.

nia 4 listopada 1976r.

Notariusz

Reperitorium A nr

872, 147

Ja, Krystyna Wolarska notariusz
 w Państwowym Biurze Notarialnym w Toruniu poświadczam, że
 powyższy podpis złożył w mojej obecności Kozłowski
Jan zamieszkał w Legnicy
ul. Rynek 39

Tożsamość wymienione ustaliłem na podstawie okazanego mi
 dowodu osobistego serii TK nr 8917663
 Pobrano tytułem opłaty skarbowej na podstawie § 14 ust. 1
 pkt 2 rozp. Rady Min. z dnia 29 grudnia 1975 r. (Dz. Ustaw
 Nr 46, poz. 241) kwotę 10,- zł i opłaty notarialnej na
 podstawie § 21 ust. 1 pkt 1 rozporząd. Min. Sprawiedl. z dnia
 1973 r. (Dz. U. Nr 21, poz. 122) kwotę 30,- złotych.

ruń dnia 4 listopada 1976r.

Notariusz

Notariusz
 87-100 ul. Armii Czerw.
 Za zgodność z or
 2.1/12/76
 Sekretarz 13

31-928 Nowa Huta woj.krakowskie

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres
składającego oświadczenie)

Centrum B blok 11/94

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia,
formację wojskową od — do): Armia Krajowa - Ogrę Pomorski 1942-1945rświadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość po-
danych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer .....
ZL 1918503 wydanym dnia 25.03. 1976 r. przez KMO Krakow

o ś w i a d c z a m:

że Ob. DEJEWSKI Alfred syn (córka) Jozefa
urodz. dnia 20.04. 1924r 19 roku w Dębowejłacie woj. torunskie
jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę
obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się
z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od -- do): Ob. Dejewskiego A. poznałem
w 1941 r w Dębowejłacie woj. torunskie dokąd przybyłem do pracy jako
robotnik rolny skierowany przez niemieckie Biuro Pracy w Wąbrzeźnie.
W też czasie tj. do 17.01.1945r byliśmy razem w ruchu oporu AK. cały
czas utrzymując ścisły kontakt w ramach konspiracyjnej działalności.
Ścisła data mojego uczestnictwa w ruchu oporu -15-05.42-17-01-45r.

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim "FRED-II" i pełnił(a)
funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie
bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy,
w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czyim dowództwem, kierownictwem,
udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie
zmiany i czasokres od -- do): Ob. A. Dejewski wiosną 1942r zaproponował mi
wstąpienie do ruchu oporu w celu walki z Niemcami, co jako dobry Polak
przyjąłem i w dniu 15.05.1942r zostałem przez w/w zaprzysiężony pod pseud.
"ADAM". Wszedłem w skład drużyny a potem i plutonu którymi dowodził.
Wszystkie zadania otrzymywałem od w/w np. wywiad, ochrony zdrojnej itp.
np. akcja zbrojna pko SS. owocwi Kinowi w której Ob. Dejewski uczestniczył
jako dowódca akcji. Dowódcą oddziału był T. Kozłowski zaś Łęczę L. Śmigrowski /pseud. nie pamiętam/ od którego wiem, że Ob. A. Dejewski był w ruchu
oporu od jesieni 1941r tj. 11.10.1941-17.01.1945r. Po wyzwoleniu Ob. De-
jewski wyjechał w dniu 16.04.1945r do służby w LWP. ja zaś włączyłem się
do pracy zawodowej. -admieniam że Ob. A. Dejewski nie zmieniał re rodowosci
polskiej w czasie okupacji. Powyższe poswiadczam własnoręcznym podpisem. -
Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkow-
skiej ..... wydanej przez Zarząd Okręgu w .....

Własnoręczność podpisu stwierdza się:

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem(pieczęć i podpis odpowiednich władz
lub Zarządu ZBoWiD)Szczepanski Franciszek
(Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)

„Gryf” Targowa 43

Repertorium A nr 9035/1977r.

1a. Małżeństwo Salmonowicz

w Państwowym Biurze Rejestrowym w Toruniu poświadczam, że
r. ...
Szczepanowski ...
Centrum B. Bl. 11/94

1. ...
Zobrano tytułem opłaty stałkowej na podstawie § 14 ust. 1
pkt 2 rozp. Rady Min. z dnia 29 grudnia 1975 r. (Dz. Ustaw
Nr 46, poz. 241) kwota ... zł i opłaty notarialnej na
podstawie § 21 ust. 1 pkt 1 rozporząd. Min. Sprawiedl. z dnia
19 maja 1973 r. (Dz. U. Nr 21, poz. 122) kwota ... złotych.
Toruń dnia ...

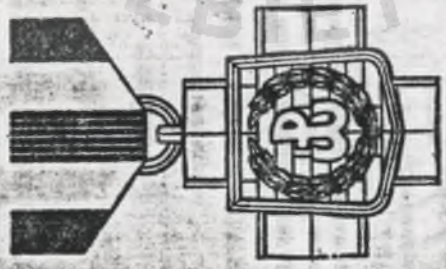
Notariusz

[Handwritten Signature]

Związek Inwalidów Wojskowych PRL
Zarząd Kola
w Toruniu
Telefon nr 270-61 wewn. 107
87-100 Plac Armii Czerwonej nr 2

Za zgodność z oryginałem
24.8.77 *[Handwritten Signature]*

**LEGITYMACJA
KRZYŻA ARMII KRAJOWEJ**

Nr. 19145.....

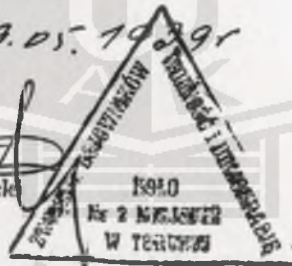

*Zgodnie z oryginałem
strona 26
Gosm, dnia 29.05.1979r*

Przez Kola

[Signature]
Władysław Kwiatkowski

Nazwisko - **DAJEWSKI**

Imię **Alfred**

Pseudonim **"Fred" "Fred II"**

Przydział **Placówka.**

Obw. Toruń.

Odznaczony został

KRZYŻEM ARMII KRAJOWEJ

ustanowionym dnia 1 sierpnia 1966 roku
dowódcę A.K. gen. Tadeusza Bora-Komorowskiego
dla upamiętnienia wysiłku żołnierza

Podziemnej w latach

1939—1945

Przewodnik

Podpis: *[Signature]*
M. Maudeleira

Londyn, dnia **1 8. LIPCA 19**

Ogólczeni Alfons

Toruń

8.12.

81

9

Koszak "Koszuba"

dnia 197 r. (miejscowość)

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres składającego oświadczenie)

Grudziądz

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do):

Okręgu Poznańskiego A.K.

świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer CS 13556-5 wydanym dnia 06.6. 62 197 r. przez 22-10-Grudziądz

oświadczam:

że Ob. Dojewski Alfred syn (córka) Józefa urodz. dnia 20.04. 24 19 roku w Dębowej Łce woj. Toruń

jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(a) oświadczenie i czasokres od — do): Placówka Dębowa Łka z okresu 1941-1945 pseudonim "Fred" i "Fred-II". Wył. wyz. poznaleń wykonując zadania konspiracyjne na tym terenie i w tym okresie.

"Fred" i "Fred-II"

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czyim dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): wyznacza. był żołnierzem, d-cą, drużyny a ostatni d-cą plutonu i z-c. Komendanta rejonu A.K.p.T. Koszowskiego /"Przasa" / d/s specjalnych wykonuje swoje zadania konspiracyjne do wyzwolenia przez Armię Radziecką. Wyższe potwierdzenia na podstawie osobistych kontaktów z wymienionym i przedstawień Kom. A.K.p. Koszowskiego co potwierdzenia swoim podpisem.

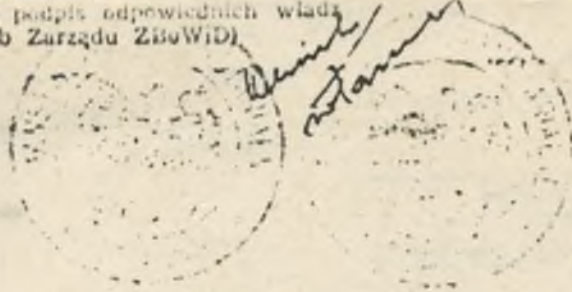
Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej wyданej przez Zarząd Okręgu w

Własnoręczność podpisu stwierdza się:

Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem /podpis Alfabeta Głogowski/ Alfons Głogowski.

(pieczęć i podpis odpowiednich władz dwiema pieczęciami Zarządu ZBoWiD w Poznaniu)

(Nazwisko, imię, stopień wojskowy, funkcja, stanowisko)

Wojciech
Wojciech

notariusz

w Państwowym Biurze Notarialnym w Toruniu poświadczam, że powyższy podpis złożył w mojej obecności *Wojciech* *Wojciech* zamieszkał w *Przebieżku 11* *26-100-00-00*

Tożsamość wymienioną ustaliłem na podstawie okazanego mi dowodu osobistego serii *15* nr *130005*

Pobrano tytułem opłaty skarbowej na podstawie § 14 ust. 1 pkt 2 rozp. Rady Min. z dnia 29 grudnia 1975 r. (Dz. Ustaw Nr 46, poz. 241) kwotę *10* zł i opłaty notarialnej na podstawie § 21 ust. 1 pkt 1 rozporząd. Min. Sprawiedl. z dnia 19 maja 1973 r. (Dz. U. Nr 21, poz. 122) kwotę *60* złotych.

Toruń dnia *15 grudnia 1982* r.

Wojciech Wojciech
Notariusz

P. B. R. w Toruniu
opracowano oddis
dn. 18. 5. 1982
nr *11*
Notariusz *11*

12. 12. 82

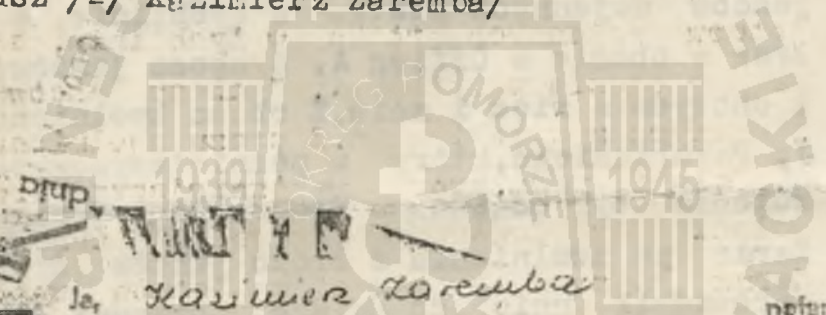

Toruń dnia 26.11.1981r. Zeznanie świadka w sprawie Ob. Alfreda Dejewskiego s. Józefa ur. 20.04.1924r. Ja niżej podpisany Alfons Głowczewski ur. 24.11.1917r zam. w Grudziądzu ul. Kilińskiego 9. legitym. się dowodem osobistym Nr CS.1355605 zatrudnionym w "WARMA" - Pomorskie Zakłady Urządzeń Okrętowych w Grudziądzu w charakterze Kierownik Działu Organizacji i Obsługi Prawnej w stosunku do zainteresowanego obcy świadomy odpowiedzialności karnej z art.247 kodeksu karnego, który za składanie nieprawdziwych zeznań przewiduje karę pozbawienia wolności do lat 5, a nadto świadomy celu składania zeznań, oświadczam że w sprawie Ob. Alfreda Dejewskiego jest mi wiadomo co następuje: Jestem porucznikiem Wojska Polskiego z okresu przed 2-gą wojną światową w której brałem udział od 1.09.1939r do 23.09.1939 w grupie operacyjnej 4 DP. Armii Pomorze. Z pola bitwy wyszedłem jako ciężko ranny. Przebywałem w szpitalach dla jeńców wojennych krótko w Zychlinie, a następnie w Łodzi oraz w obozie w Offlag A. Z obozu jeńców zwalniano rannych i chorych a więc i mnie. Z obozu zwolniono również dypl. płk J. Pałubickiego, który w późniejszym okresie wojny do wyzwolenia był dowódcą Pomorskiego Okręgu Armii Krajowej. Zaraz po zwolnieniu z obozu jeńców dypl. płk. J. Pałubicki wprowadził mnie do dalszej czynnej służby w szeregach walczącego z okupantem podziemia w charakterze oficera ds. specjalnych, Wykonując zadania bojowe miałem możliwość poznania między innymi komendanta Placówki w Dębowej Łące a późniejszego komendanta Rejonu AK. p. Tadeusza Kozłowskiego, jak również p. Alfreda Dejewskiego. Potwierdzam że p. Alfred Dejewski był członkiem ruchu oporu ZWZ/AK od 1941 do wyzwolenia 1945r /ps. "Fred" i "Fred-II"/ -co jest mi wiadome od ww p. T. Kozłowskiego /ps. "Przoza" Tadeusz/ i innych okoliczności oraz osobistego kontaktu. Wiadomo mi było od P.T. Kozłowskiego, że p. A. Dejewski pełnił funkcję dc. drużyny a od października 1944r dc. plutonu i jego z-cy ds. specjalnych. Kontakty te wykorzystywałem dla celów łączności i wywiadu walczącej z okupantem organizacji podziemnej na terenie obwodu wąbrzeskiego -kryptonim "Wawóz" /dcy por. Chełmiński, Dutkiewicz, Kudliński itp/. Wiadomym mi jest, że p. Tadeusz Kozłowski b-dowódca rejonu AK. nie żyje. Miał pseudonim z okresu walk zbrojnych z czasów okupacji niemieckiej "Kossak" "Kaszuba". Okoliczności objęte zeznaniami

są mi znane, ponieważ znam p. Alfreda Dejewskiego osobiscie z okresu jego działalności w czasie minionej okupacji.-
/=/Alfons Głowczewski /

Dwie okrągłe pieczęcie z godłem państwowym: Państwowe Biuro Notarialne. Znaczkii skarbowe za 70 zł. Ja Kazimierz Zaremba notariusz w Państwowym Biurze Notarialnym w Toruniu poświadczam, że powyższy podpis złożył w mojej obecności Alfons Głowczewski zamieszkały w Grudziądzu ul. Kilńskiego 9. Tożsamość wymienionego ustaliłem na podstawie okazanego mi dowodu osobistego serii CS nr 1355605, Pobrano tytułem opłaty skarbowej na podstawie § 14 ust.1 pkt 2 rbzp.Rady Min. z dnia 29 grudnia 1975r./Dz.Ustaw Nr 46,poz. 241 / kwotę 10 zł i opłaty notarialnej na podstawie § 21 ust.1 pkt 1 rozporządź. Min.Sprawiedl.z dnia 19 maja 1973 r /Dz.U.Nr 21,poz.122/ kwotę 60 złotych znaczkami.

Toruń, dnia 8 grudnia 1981 roku.
Pieczęć okrągła z godłem: Państwowe Biuro Notarialne w Toruniu.
Notariusz /=/ Kazimierz Zaremba /

Ja, *Kazimierz Zaremba* notariusz
w Państwowym Biurze Notarialnym w Toruniu poświadczam
zgodność powyższego odpisu z wykonanym dokumentem.
Pobrano tytułem opłaty skarbowej na podstawie § 14 ust. 2
Dz.U. z dnia 29 grudnia 1975 r. (Dz. U.
Nr 46, poz. 241) kwotę 20,- zł i opłaty no-
tarialnej na podstawie § 21 pkt 2b rozp. Min. Sprawiedl z dnia
19 maja 1973 r. (Dziennik Ustaw Nr 21, poz. 122) kwotę
40 złotych *malow.*

Toruń, dnia 19 maja 1981.

Kazimierz Zaremba
Notariusz

Zawieszka Janina
57-200 Włocławek Pole woj. Kujawsko-Pomorskie
nazwisko, imię, pseudonim i adres,
składającego oświadczenie

102111 dnia 20.9.1984
miejsowość 1944
Zaś. 3. 13

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację-Ruch Oporu, nazwę obozu-lub więzienia, formację wojskową od - do): msc. Kłobucka wsi Kłobucka 46 km. zesp. Jędrzejowski
10.10.1944 - 10.10.1944 Kłobucka wsi Kłobucka 46 km. zesp. Jędrzejowski
świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer ZM. 4467386 wydany dnia 18.11. 1971 r. przez KPNO Włocławek

o s w i a d c z a m :

ze ojciec Teodor Kertowski syn (córka) _____
urodz. dnia 11.11. 1915 roku w U.S.A.

jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu-lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(ca) oświadczenie i czasokres od - do): _____

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim 102111 i pełnił funkcję - brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kier. naczelnym, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od - do): Uczestnik w czasie okupacji w 1945 r. Kłobucka wsi Kłobucka 46 km. zesp. Jędrzejowski

1945 r. Kłobucka wsi Kłobucka 46 km. zesp. Jędrzejowski
uczestnik w czasie okupacji w 1945 r. Kłobucka wsi Kłobucka 46 km. zesp. Jędrzejowski
uczestnik w czasie okupacji w 1945 r. Kłobucka wsi Kłobucka 46 km. zesp. Jędrzejowski

Jeśli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej; _____ wydanej przez Zarząd Okręgu w _____

Własnoręczność podpisu stwierdza się:
Własnoręczny podpis Obywatela Janina Zawieszka
Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznie i zgodnie z obowiązującymi przepisami 14.09.84
Zaświadczenie
Opłata 1 zł
40 Włocławek, Zam. 2216 - WA-WA
22

SILY ZBROJNE
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Na podstawie art. 85 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r.
o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
(Dz. U. z 1988 r. Nr 30, poz. 207 z późniejszymi zmianami)

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

postanowieniem z dnia 28 lutego 1991 r.

mianował

Obywatela ... st.kpr. Alfreda DEJELSKIEGO s.Józefa
(stopień, imię, nazwisko i imię ojca)

na stopień

PODPORUCZNIKA

z dniem 28 lutego 1991 r.

PODSZEFKOWY KOMENDANT UZUPELNIENIA
TORUŃ

Toruń, 28 lutego 1991r.
(data)

płk mgr Aleksander BOGOWICZ

Oświadczenie ZAŁ. 2 15

Nawiązując do mojej relacji z 1-02-1994r. (w Aktach Fund. Archiwum ABK) dodatkowo uprzejmie informuję iż w czasie służby mojej w Konsp. Organizacji Rota (odpisyk Gm. Gwałdrędy na pow. wąbrzeski) ps. „Stanisław” posiadałem odznakę korespondencji „Roty” z oznaczeniem stopnia wojskowego „plutonowy”, okres służby w „Rocie” - 4 1940-05-43. Znak ww. to forma klasycznego namionika wielkości całem szer. ca. 1,5cm z oznaczeniem stopnia wojskowego (3 belki poprzeczne wybite) Od maja 1943 do stycznia 1945 pełniłem służbę w szeregu w 601. Krajowej obwodni wąbrzeskiego Gm. Gwałdrędy. Zaprzysiężenie do „Roty” odbył w 601. Krajowej dokonali sp. Henryk Łasowski ps. „Zurek Durek” ze składu Placówki w Wąbrzeźnie.

D. Kęcki, soubanej.
 St. Kmap
 Kserokopis do parlamentu
 M. Cjark 22.12.1994

Stanisław Kmap

URZĄD GMINY
82-450 w Starym Dzierżoniu
woj. elbląskie

Własnoręczność podpisu
stwierdzona dn. 18.04.95
Z up. WÓJTA

UWAGA: odnosi się do Placówki 202-44. Poza Rota - punkt.

(podpis)
Antoni Downarowicz
Sekretarz Gminy

Alfred Dajewski

1/3. Inne materiały dokumentacyjne - Dejewski
Abfred:

1. Karta inwalidy wojennego - wojskowego
- m leg. Zw. Sm. Woj. z 1905, kserokop. oryg. k. 1 s. 1-2
2. Wywiad z zaświadczenia weryfikacyjnego
wyd. przez Gł. Komisję Weryfikacyjną w
Londynie 25.05.1978, kserokop. oryg. k. 1 s. 3
3. Pismo dot. odwoły służby w I W P.
kserokop., medawca mierzylechy k. 1 s. 4
4. Pismo C A W w W-wie z 30.04.1990
do Waj. Komendy Haupt. w Tomnie
- dot. służby wojsk., kserokop. k. 1 s. 5
5. Zaświadczenie Imolacji nr 159 z
30.01.1995 - dot. służby kowsp. A. Dejewskiego,
dwie wersje, mpis k. 2 s. 6-8

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V W Z Z

Nr ewid. 2546
 Nr leg. ZTW 219057

KARTA INWALIDY WOJENNEGO - WOJSKOWEGO

Oddział Związku Inwalidów Wojennych PRL w TORUNIU

1	Nazwisko	DEJEWSKI
2	Imię	Alfred
3	Imiona rodziców i nazwisko rodowe matki	Józef i Janina
4	Nazwisko panieńskie matki	Z d. Lulkowska
5	Data i miejsce urodzenia pow. Wąbrzeźno woj. bydgoski	20.IV.1924 r. - Dębowa Góra
6	Miejsce zamieszkania	ul. Kwaśnikowska 65 AM
7	Wykształcenie (ukończone) Technik-techn log	srednie zawodowe lesnictwa
8	Ilość osób na wyłącznym utrzymaniu (wymienić) (imię, nazwisko, stopień pokrewieństwa, rok urodzenia)	Dejewska Stanisława - żona 1926 r. Dejewski Włodzimierz - syn 1951 r.
9	Przynalężność do organizacji politycznych (podkreślić) PZPR - ZSL - SD - Bezpartyjny	
10	Przynalężność do organizacji kombatanckich (podkreślić) ZBoWiD - ZOZ	
11	Zaopatrzenie emerytalne - rentowe	Złotych miesięcznie
	renta inwalidzka	25.600
	renta wyjątkowa	
	renta specjalna	
	renta roln.	

12	Praca zarobkowa (miesięcznie)			
	Zawód	wys. upos. miesięcznie	Zawód	wys. upos. miesięcznie
	umysł.	3400	rzemieśln.	
	fizycz.		chałupnik	
	żołn. saw.		Inny	
	MO		nie pracuje	
	rolnik		ilość ha	doch. roczny
	rolnik (osad. wojsk.)			
	właściciel przedsiębiorstwa (nazwa)			
13	Odniesione rany i kontuzje choroby (wpisać w streszczeniu orzeczenie o inwalidztwie)			
	Stan porażek i przewłok powojennych			

14	INWALIDZTWO			
	Rodzaj	Grupa	Data ostat. przey.	
	wojenne	II	1946	
	wojskowe			
	ogólne	II		

15 Data wydania i Nr książki lub legitymacji inwalidy wojennego - wojskowego
 25.1.1963 r. KB.Nr. 1776 / inwalida od 1949r/

16	ODZNACZENIA	
	Rodzaj	Data nadania i numer legitymacji
	100 Polski (kl)	25.3.81 36481-1
	K. W. Z. (kl)	18.07.78 Nr. 19145
	K. O. O. P.	12.IV.89 Nr 687-876
	Z. K. Zastugi	11.12.1974 r. Nr. 1340-74-19
	S. K. Zastugi	24.9.75 r. 24455-75-142 RF
	K. Partyz.	13.III.74 13-25
	Med. Z. na P. Chw.	27.III.74 r
	Med. Zw. i Wol.	166.130-74-30
	Medal 10-letnia pol. Ojczyzny	10.12.1970 12.06.85 74
	Medal 25-letnia pol. Ojczyzny	5.09.84 r. 246-84-4 1004
	Medal za brawo	22.07.84 r. 41/6/84 40
	Medal 40-letnia pol. Ojczyzny	22.7.72 r
	Medal 100-letnia pol. Ojczyzny	1.05.1995
	Medal 20-letnia pol. Ojczyzny	2.10.1985 r.
	Medal 30-letnia pol. Ojczyzny	2.10.1967 MON
	Medal 40-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 50-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 60-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 70-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 80-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 90-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 100-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 110-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 120-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 130-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 140-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 150-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 160-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 170-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 180-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 190-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 200-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 210-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 220-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 230-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 240-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 250-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 260-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 270-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 280-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 290-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 300-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 310-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 320-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 330-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 340-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 350-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 360-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 370-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 380-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 390-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 400-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 410-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 420-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 430-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 440-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 450-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 460-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 470-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 480-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 490-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 500-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 510-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 520-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 530-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 540-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 550-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 560-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 570-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 580-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 590-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 600-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 610-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 620-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 630-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 640-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 650-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 660-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 670-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 680-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 690-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 700-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 710-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 720-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 730-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 740-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 750-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 760-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 770-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 780-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 790-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 800-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 810-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 820-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 830-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 840-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 850-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 860-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 870-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 880-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 890-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 900-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 910-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 920-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 930-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 940-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 950-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 960-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 970-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 980-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 990-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987
	Medal 1000-letnia pol. Ojczyzny	10.10.1987

28.IX.46 r
 PODPORUCZYK

Krótki opis udziału w walkach

18

Środowisko	Jednostka	Środowisko	Jednostka	Środowisko	Jednostka	Opis	Środowisko	Opis	Opłacać składkę
Kampania wrześniowa 1939 r.		Walka z reakcyjnym podziemiem 1944-47		Walca z reakcyjnym podziemiem 1944-47			Powstanie Wlkp.		
LWP -- I AWP		Ruch oporu w Kraju		Ruch oporu w Kraju		Armia Krajowa 14 komp. I plut.	Powstanie Śląskie		
LWP -- II AWP		Ruch oporu zagranicą		Ruch oporu zagranicą			Pobyt w obozach koncentracyjnych		
LWP po 9.V.1945	Ofic. Szk. łączn. i 51 pp 16 KDI	Ruch rewolucyjny do 1918 r.		Ruch rewolucyjny do 1918 r.			Pobyt w więzieniach hitlerowskich		
PSZ na Zachodzie		Walka z siłami reakc. faszystwu 1919-30		Walka z siłami reakc. faszystwu 1919-30			Walka o polskości Ziemi Zach. i Pn.		
Armia Radziecka i partyz. radziecka		Służba w wojsku do 1939 r.		Służba w wojsku do 1939 r.					
Armie Sojusznicze na Zachodzie		Inwalidzi z I wojny światowej		Inwalidzi z I wojny światowej					
<p>UWAGA: -- Podać nazwę jednostki organizacyjnej oraz okoliczności powstania inwalidztwa, krótki przebieg walk, gdzie, kiedy, miejscowość.</p>									
<p>" marcu 1945 r. zgłasza się ochotniczo do LWP. w którym pełni służbę do 16.04.45-19.02.48 w OSŁ Zamost i Sieradz, oraz 16 KDP 51 pp w woj. śląskim. W tym też czasie bierze udział w walkach z bandami reakcyjnymi podziemia o utrzymanie soc. ustroju w PRL. zwłaszcza na terenie woj. łódzkiego i na wybrzeżu / Bandy" Łopuszki "Toma" Lecha Wilka "Ponurego" Orza" itp/ Wiosną 1946 r. w nocnej akcji pko bandom na wybrzeżu dowodząc grupą żołnierzy / z rozkazu mjr. Bargieła/ jedn. 31 pp w nagłym starciu nie przepuszcza przedzierających się bandytów, ale także ujął ich w walce wraz uzbrojonego bandytę /dostarczony do II Kom. MO Gdańsk/ W walce tej otrzymuje ciężki cios kolbą w brzuch. Ponadto w działaniach specjalnych przyczynia się do ujęcia 8 innych. Bierze też udział w zabezpieczeniach referendów w 1946 r. i wyborów w 1947 r. /woj. gdański. w czasie których jest uczestnikiem ruchu oporu /zwz 55/ od 1941-45r. przed VIII w szeregach 14 komp. I plut. okr. bydgoski /dca T. Kozłowski/ z R. wyz. woleniu jako patriotę zgłasza się ochotn. do LWP. Okres ciężkiej służby kadet wykład. przyczynił się do powstania inwalidztwa. Wykonane przez niego powyższe dane są zgodne ze stanem faktycznym.</p>									
<p>14.5.74 Data</p>									
<p>/-/Wojniowski</p>									
<p>Data 14.5.1974 r. (czytelny podpis)</p>									

W Y C I A G

z zaświadczenia weryfikacyjnego wydanego przez Główną Komisję Weryfikacyjną A.K. w Londynie w dniu 25 maja 1978 r. Nr L.dz. 8059/78 Ob. DEJEWSKIEMU Alfredowi s. Józefa i Janiny ur. 20.04.1924 r w Dębowej Łące woj. toruńskie.

" Ps.: "Fred" - "Fred II".

Przydział: Obwód Toruń

Odbył służbę wojskową w szeregach Z.W.Z. A.K

Przebieg służby:

IV.1941 - Za przysiężony w toruńskim.

IV.1941-VII.1944 - Przydzielony do Placówki w Wąbrzeźnie. Po przeszkoleniu werbował i organizował pluton, którego został dowódcą. W trudnych warunkach z własnej inicjatywy organizował dywersję i sabotaż na swoim terenie. Często był używany przez dowódcę Rejonu jako łącznik i kurier pomiędzy Placówkami.

VII.1944-I.1945 - Na rozkaz dow. przyrotował swój Oddział do Akcji "Porze". Był w gotowości bojowej aż do wkroczenia wojsk sowieckich.

Odznaczony: Krzyżem A.K.
Medalem Wojska 3-ym krotnie.

Reperatorium A.K. /1978 r./

Maria Salmonowicz

Wojownik
w Płocku
2a-
10,- zł.
20,- zł.

Toruń, dnia 15 września 1978 r.

ZWIĄZEK INWALIDÓW WOJENNYCH
Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności
KOŁO w TORUNIU
67-103 Toruń, Rynek Nowomiejski 41 p.
Telefon 214-81

Handwritten signature and stamp of the Toruń branch.

Handwritten notes at the bottom of the page.

4

OBYWATEL
DEJEWSKI ALFRED

87-100 Toruń

Do wiadomości: Związek Bojowników o Wolność i Demokrację Zarząd
Wojewódzki 87-100 Toruń

Zawiadamiam, że zgodnie z decyzją Sztabu Generalnego
WP Zarządu Uzupełnień z dnia 14.02.1983 r. zaliczono Obywatelowi
okres służby w Ludowym Wojsku Polskim, określony w wydanym przez
tut. WKU zaświadczeniu nr 148/78 to jest od dnia 16.04.1945 do 19.02.
1948 r.

K O M E N D A N T

AP/17.03.1983r./
tel. 432-44

Handwritten notes:
1
32.07.83

**CENTRALNE ARCHIWUM
WOJSKOWE**

Nr 626/wcd I/MBa

Data 30. KWIEC 1990
00-910 Warszawa

Wojskowa Komenda Uzupelnien
87-100 TORUN

WOJSKOWA	UZUPRENIEN
Nr. <u>2988</u>	
Wplyw <u>1990</u>	Ark. <u>4</u>
Kat. <u>4/4</u>	Ark. <u>5</u>

W załączeniu przesyłam korespondencję w sprawie Alfreda Dejewskiego z prośbą o załatwienie w/g kompetencji. Jednocześnie informuję, że na podstawie dokumentów Oficerskiej Szkoły Łączności ustalono, że Alfred Dejewski zwolniony został na podstawie Zarządzenia Dep. Poboru i Uzupelnien MON, oddz. uzbrojenia nr.00169/II z dn.14.II.1946r. i skierowany w dn. 23II.1946r. do 16 Dywizji Piechoty w Gdańsku. W/w Zarządzenia w aktach CAW nie odnaleziono. Podst.prot.509/58/12152 s.379.

Zał.4 na 4 ark.-adresat

SZEF WYDZIAŁU VI
Centralnego Archiwum Wojskowego

[Signature]
mgr Zbigniew Pałasz

Uwaga: zwolnienie zostało ulizane w 1990 r. przez B. Zolnierze Al. - jako "półczesne uzupełnienie" (Al). 20.12.90

Torun 30.01.95 6

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. Piekary 49, tel. 271-86

87-100 TORUŃ
Loz 22/14/95

Z A S W I A D C Z E N I E nr 158

Fundacja "Archiwum Pomorskie Armii Krajowej" w Toruniu niniejszym zaświadcza, że w zasobie naszego Archiwum jestteczka osobowa (nr inw. M-157/766 założona w 1988 r.) p. Alfreda Dejewskiego ps. "Fred", "Fred II", ur.20.04.1924 r w Dębowej Łące pow. Wąbrzeźno. Z własnej relacji A. Dejewskiego wynika, że został zaprzysiężony 10.II.1940 r. przez Tadeusza Kozłowskiego ps. "Brzoza", "Tadeusz" do lokalnej organizacji konspiracyjnej działającej w Dębowej Łące, która w 1941 r. weszła w skład struktur ZWZ-AK Inspektoratu Grudziądz. W okresie od przełomu 1941/42 r. do 1.X.1944 r. pełnił funkcję d-cy drużyny w Placówce Dębowa Łąka Obw. Wąbrzeźno, a następnie do końca niemieckiej okupacji d-cy I plutonu i okresowo pierwszego z-cy d-cy oddziału do zadań specjalnych.

Potwierdzenie działalności konspiracyjnej A. Dejewskiego znajdujemy w oświadczeniu świadka (teczka osob. A.Dejewskiego), Alfonsa Głowczewskiego ps. "Kossak", "Kaszuba", (wg jego własnego stwierdzenia był oficerem do zadań specjalnych Jana Pałubickiego, kmdta Okręgu Pomorze).

Nie udało nam się odnaleźć nazwiska p. Alfreda Dejewskiego w innych relacjach złożonych w naszym Archiwum.

Dokumentalistka

mgr Hanna Marcinkowska

Wiceprezes Zarządu Fundacji

Prof. Andrzej Tomczak

Ld2 222/A/95

Z A S W I A D C Z E N I E nr 159

Fundacja "Archiwum Pomorskie Armii Krajowej" w Toruniu niniejszym zaświadcza, że w zasobie naszego Archiwum jestteczka osobowa (nr inw. M-157/766, założona w 1988 r.) p. Alfreda Dejewskiego ps. "Fred", "Fred II", ur. 20.04.1924 r. w Dębowej Łące pow. Wąbrzeźno. Z własnej relacji p. Dejewskiego wynika, że został zaprzysiężony 10.II.1940 r. przez Tadeusza Kozłowskiego ps. "Brzoza", "Tadeusz" do lokalnej organizacji konspiracyjnej działającej w Dębowej Łące, która w 1941 r. weszła w skład struktur ZWZ-AK Inspektoratu Grudziądz. W okresie od przełomu 1941/42 r. do 1.10. 1944 r. pełnił funkcję d-cy drużyny w Placówce Dębowa Łąka Obw. Wąbrzeźno, a następnie do końca niemieckiej okupacji d-cy I plutonu i okresowo pierwszego z-cy d-cy oddziału do zadań specjalnych.

Potwierdzenie działalności konspiracyjnej A. Dejewskiego znajdujemy także:

1. w oświadczeniu świadka Alfonsa Głowczewskiego ps. "Kossak", "Kaszub" (jest ono w teczce osob. A. Dejewskiego), oficera do zadań specjalnych Jana Pałubickiego, kmdta Okręgu AK Pomorze, członka Placówki Dębowa Łąka
2. w relacji Jerzego Wenera ps. "Zielony" (teczka osob. nr inw. M-158), żołnierza Placówki ZWZ-AK Róże Obwód Rypin
3. w relacji Aleksandra Wolaka ps. "Wisła" (teczka osob. nr inw. M-159), żołnierza AK zaprzysiężonego przez A. Dejewskiego w

marcu 1944 r.

4. w relacji Franciszka Szczepańskiego ps. "Adam" żołnierza Placówki ZWZ-AK Dębowa Łąka, zaprzysiężonego w maju 1942 r. przez A. Dejewskiego

Dokumentalistka

Wiceprezes Zarządu Fundacji

mgr Hanna Marcinkowska

Prof. Andrzej Tomczak

Uwaga: Zaświadczenie wydane zgodnie z tekstem instrukcji "Biura Prawnego Urzędu do Spraw Kombatanckich" (Kombatant nr 1/94) wymieniającym naszą instytucję jako uprawnioną do udzielania informacji i opinii w sprawie kombatantstwa.

III/3. Materiały dotyczące okresu okupacji
- Dejewski Alfred

1. Pismo Ław. Woj. z Bołw i S w Bydgoszczy z 6.07.1931 - dot. z w z. A 33 na terenie Pomorza, kreskop. mpis k. 1 s. 1
2. Pismo A. Dejewskiego z 15.02.1934 do Klubu Kłst. (Fundacja), mpis oryg. k. 1 s. 2
3. A. Dejewski, Relacja do historii ruchu kosp. w obwodzie wąbrzeskim... mpis z 15.02.1934, oryg. k. 2 s. 3-4
4. Pismo A. Dejewskiego do Fundacji z 23.07.1937 - dot. Plac. Dębowa Śrka, mpis oryg. k. 1 s. 5-6
5. zał. do pisma z 23.07.1937 - Wykaz osób występujących w różnych relacjach i materiałach dot. konspiracji w wąbrzeskim..., mpis oryg. k. 1 s. 7-8
6. Relacje żołnierszy AK Obw. Wąbrzesko spom. drame przez A. Dejewskiego:
  - 1.) Ciupał Władysław, mpis oryg. k. 1 s. 9
  - 2.) Grajkowski Bronisław, mpis oryg. k. 1 s. 10
  - 3.) Kopeć Władysław, mpis oryg. k. 1 s. 11
  - 4.) Kozłowski Józef, mpis oryg. k. 1 s. 12
  - 5.) Kozłowski Jan, mpis oryg. k. 1 s. 13
  - 6.) Kosiński Zygmunt, mpis oryg. k. 1 s. 14
  - 7.) Szepaniński Tomasz, ksero oryg. k. 1 s. 15
  - 8.) Zarembski Henryk, ksero oryg. k. 1 s. 16

col. III/3

7. Fragm. art. „Bewize medzwojzynie”, Gazeta Pomorska, 18.06.1991 (dot. kowsp. powojennej), kserokop. omys. k. 1 s. 17
8. art. Andrusiewica W., „Smierc pod gilotyną”, Gazeta Pomorska, 11.02.1993, kserokop. omys. k. 1 s. 18
9. Pismo A. Dejewskiego do Sundajni z 11.09.1995 - dot. „Poty”, mpis omys. k. 1 s. 19

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ

— Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności —
ZARZĄD WOJEWÓDZKI w BYDGOSZCZY

BYDGOSZCZ
ul. Albieja 1 Maja 46
Nr kodowy 85-006

TELEFON:
Przew. 2261 01
Sekretarz Zarządu Woi. 2214 72

Wiceprezes 2210 30
Sekretariat
Biuro Zarządu 2221 28

KONTA BANKOWE:
dla wpłat:
organizacyjnych
NBP III O M Bydgoszcz
Nr 1012-1000 112

dla wpłat społecznych
NBP III O M Bydgoszcz
Nr 1010-1000 112

L. dz. _____ / _____ / _____ Bydgoszcz, dnia 6 lipca 1978r.

W korespondencji prosimy pisać
na nasz znak pisma

Obywatel
Alfred Dejewski
87-100 Toruń

W odpowiedzi na list z 22 maja br. uprzejmie komunikujemy, że istnienie na terenie Pomorza organizacji podziemnej ZWZ - AK nigdy nie ulegało wątpliwości. Spory dotyczyły jedynie obsady personalnej poszczególnych szczebli dowodzenia i składu powstania pomorskich pionów organizacyjnych.

W oparciu o wspomnienia płk. Pluty- Czachowskiego, b. szefa łączności KG AK można przyjąć, że od stycznia 1940r. utworzone zostało w Warszawie dowództwo ZWZ Okręgu Pomorze z mjr. Ratajczakiem jako dowódcą i mjr. Józefem Chylińskim jako szefem sztabu. Mjr. Ratajczak został w listopadzie 1940r. aresztowany na terenie Warszawy, natomiast Józef Chyliński /przedwojenny kapitan 67 pp. z Brodnicy/ kontynuował swoją działalność.

Jak wynika z jego relacji /obecny płk. Chyliński przebywa stale w Kanadzie, ale koresponduje ze środowiskiem bydgoskim i poznańskim/ Obwód Wąbrzeźno, kryptonim "Wawóz" był prowadzony kolejno przez por. Chełmińskiego ps. "Tadeusz", por. "Dąbrowski", ps. "Gród" i por. Kudlińskiego, ps. "Karel".

Wraz z obwodami Chełmno i Grudziądz, niestety i powiat Wąbrzeźno wchodził w skład inspektoratu Grudziądz, kryptonim "Kasztan", którym dowodzili kolejno - por. Zygmunt Koźlikowski, ps. "Ogródnik" / Jego rodzice pochodzili z Wąbrzeźna gdzie prowadzili gospodarstwo ogrodnicze, stąd ten pseudonim/, kpt. Szarkowski ps. "Szary", por. Józef Sierosławski, ps. "Gród" i por. Sobczak, ps. "Sokół". O tyle możemy uzupełnić Wasze informacje oparte na książce Olechnowickiego.

Jednocześnie informujemy, że Chyliński, w swoich relacjach wymienia również nazwisko Dejewski, bez podania imienia, jedynie ze wskazaniem pseudonimu jako dowódcę garnizonu Grudziądz w Edmundzie Ziółkowskim ps. "Zenon".

Jeśli Kolega miałby jeszcze jakieś sprawy do wyjaśnienia prosimy odłożyć kontakt listowy, lub osobisty, po uprzednim uzgodnieniu terminu bytności.

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ
KOLEC w TORUNIU
87-100 Toruń, Rynek Nowomarski 4 (p.)
Telefon 214-31

Zgodność z oryginałem
z archiwum

Toruń, dnia 10 lipca 1978r.

Za Komisję Historyczną

dr. Tadeusz Jaszowski

lewy:
Początek dowód istnienia
i działania AK. na terenie obwodu
Wąbrzeźno Okręgu K.
Torelli 1.9.81

Dejewski Alfred
87-100 Toruń

Tel. 253-79

Toruń dn. 1994.02.15

Wysłano dnia 07.03.94

Ldż 192/14194

Klub Historyczny
im Antoniego Antczaka
w Toruniu

W załączeniu przedkładam materiały dot. konspiracji w obwodzie wąbrzeskim 1939-45 (obwód wąbrzeski kryptonim "Wawóz") Inspektorat Grudziądz (kryptonim "Warsztat") Pomorskiego Okręgu AK.

Dodaję iż z uwagi na niską funkcję w konspiracji (dca trójki, drużyny i od pdz. 1944 dca 1 plutonu AK) i zasady konspiracji - nie mogę podać szczegółów dot. składu Placówki czy obwodu AK w wąbrzeskim.

Jak mi wiadomo por. Kudlinski ps. "Karel" Bohdan" przeniesiony z obwodu wąbrzeskiego do Torunia-został aresztowany 1.04.44 r i zginął.

nsp. H. Zarębski przeżył wojnę i kontaktowałem się z nim po wojnie (był zastraszony i nie chciał rozmawiać na tematy konspiracji).

Pe odejściu por. Kudlinskiego-mieliny z ww sp. H. Zarębskim z zakresu łączności i wywiadu. Pagał mi również w organizowaniu bieżących fotograficznych i wywoływaniu zdjęć przez ludzi z konspiracji.

W wąbrzeskim były również wsypy w 1944 co mogło poważnie naruszyć skład dowództwa. (nie znam szczegółów).

Placówka w Dębowej Łące miała swoje kontakty i z Grudziądzem które były pomocne w działaniu. (Kossak-Głowczewski)

Żyje Kol. St. Knap- wywiadowca ze Stacji PKP w Wąbrzeźnie, złożył ostatnio relację osobistą i wszczął starania o weryfikację działalności kombatanckiej. (opóźnienie starań uzasadnia złym stosunkiem władz b. PRL do b. AK-uców.).

Dodaję że: por. Kossak-Głowczewski, sp. T. Kozłowski, sp. L. Smigrowski A. Lejewski, A. Wolak, P. Szczepanski- posiadają weryfikację władz AK. w Londynie (kol. Wolaka i Szczepanskiego-za-przysięgałem osobiscie).

Informuję jednocześnie że w najbliższych dniach w Szpitalu Wojsk. Oddz. Chirurgii będą poddany operacji woreczka żółciowego-obecnie czuję się fatalnie (kilkakrotne operacje chirurgiczne).-

Załącznik..... A. Dejewski

1. Relacja własna do hist. konsp. z terenu obwodu wąbrzeskiego 39-45
2. Wyciąg z Wydania książki K. Ciechanowskiego "Ruch oporu na Pomorzu Gdańskim 1939-45"
3. Wyciąg jw. strona 233 Wydanie I.
4. Kserokopia pisma b. ZW. ZBOWID Bydgoszcz dr T. Kaszowskiego do A. Dejewskiego z 6.07.81 (tło hist. dot. obw. wąbrzeskiego)
5. Kserokopia z "Gazety Pomorskiej" z 18.06.91 pt. "Rewizja Nadzwyczajna" dot. opozycji w Dębowej Łące pow. wąbrzeski
6. Kserokopia leg. krzyża AK. i Med. Wojska Londyn dla sp. T. Kozłowskiego b dcy "Roty" i ZWZ-AK w Dębowej Łące w wąbrzeskim.
7. odbitki foto jenców angielskich:
  - a) 2ch Anglików w cywilnych ubraniach zorganiz. dla ww. (Z lewej strony "Erwin" łącznik z dowództwem obozu w D. Łące)
  - b) grupa Anglików z obozu w Jarantowicach k. Wąbrzeźna łącznik AK. "Frank" T. Szczepanski, Jarantowice). Nie żyje.

RELACJA

do historii ruchu konspiracyjnego
w obwodzie wąbrzeskim woj. torunskiego
w latach 1939-45r.

Wąbrzezno należało do Polski po roku 1918r jako miasto powiatowe woj. pomorskiego. W czasie okupacji niemieckiej 1939-45-mimo dużego tu nasycenia mniejszości niemieckiej i tzw. V-listy-rozwijał się ruch konspiracyjny pko Niemcom jak np: Związek „Agaszurczy, NSZ, Miecz i Pług, „Runwald (J. Lewandowski, Mellerowski, Madeja, Dulka) Polska Organizacja Wolności (R Wasilewski i inni) „Rota” grudziądzka i ZWZ-AK. W tej ostatniej między innymi występowały: organizator por. Koźlikowski z Wąbrzezna (ps. „Ogrodnik”) por. Chełmicki (ps. „Tadeusz”) por. Dutkiewicz (ps. „Grad”) por. Kudłinski (ps. „Karel” „Bohdan”) H. Zarębski (ps. „Druch”) i inni. Obwód wąbrzeski i Placówka Wąbrzezno (obwód kryptonim „Wawóz”) wchodził w skład Insp. AK. Grudziądz („Kryptonim Warsztat”) Pomorskiego Okręgu ZWZ-AK. Na tym terenie organizacyjnie przebywali: płk Pałubicki, płk Chyliński, Grutzmacher, Grusa, Kossak-Główeczewski itp. W ww byłem w bliskich kontaktach całą okupację z: H. Zarębskim ps. „Druch” (znaliśmy się do 1939 z Gimnazjum i ZHP a potem z konspiracji) oraz rzadszych z oficerem Kossak-Główeczewskim ps. „Wagzuba” Z uwagi na niską funkcję w konspiracji (dca trójki w „Rota” i ZWZ-AK, następnie dca drużyny AK, zaś od paźdz. 1944 dca 1 plutonu szkieletowego Placówki Dębowa Łąka i Rejonu AK. ps. „Fred” „Fred-II” nie znałem szczegółów dot. obsady Placówki w Wąbrzeznie, obsady kadrowej władz nadrzędnych itp. poza ww.-

Placówka ZWZ-AK w Dębowej Łące powstała na bazie kadry „Roty” jako Placówka samodzielna w składzie obwodu wąbrzeskiego Insp. Grudziądz. Poprzez ww K. Główeczewskiego z Grudziądza, zżana nam była rola śp. por. Koźlikowskiego Zyg. w organizacji konspiracji. Dodaję iż w b. niemieckim Urzędzie Głównym w Dębowej Łące pracował znany mi z Gimnazjum H. Wąbrzezno Prof. Wesółowski (szwagier ww. por. śp. Z. Koźlikowskiego)

Przy powolnym ale stałym rozwojem konspiracji-występował brak kadry oficerskiej (i podoficerskiej). Z tych względów d-cą Placówki ZWZ-AK w D. Łące został śp. „Tadeusz” Koźłowski uczestnik kamp. 1939w szeregach KOP. na wchodzie Polski, (ps. „Brzoza” „Tadeusz”) zaś Jęgo Zcą śp. Ludwik Smigrowski (ps. „Miś Gruby Miś”) do 1939 miejscowy Komendant „Strzelec”, ucz stnik map. 1939r. Występowali tu także np: śp. J. Obrębski (ps. „Julian”) Różanski (ps. „Bor”) A. Dejewski (ps. „Fred” i „Fred-II”), kierant „Dąb” (nazwiska nie pamiętam) Wł. Kopeć z Wrock (ps. „Czad”) F. Szczepanski z Jarantowie (ps. „Adam”) T. Szczepanski jw (ps. „Frank”) Al. Welak (ps. „Wisła”) R. Grajkowski (ps. „Fritz”) W. Ciupak z Jaworza (ps. „Czarny”) i inni. Do służby sanitarnej z kobiet przygotowywana była Zrena Koźłowska (ps. „Ika”) wraz z innymi dziewczętami.

Brak jest całości materiałów (np. Lista mobilizacyjna do akcji pomocy Warszawskiej czy „Burzy”) które przechowywane w skrytce w fundamencie budynku do 1952-przestały być czytelne. Nie było ogólnej koncentracji i ogólnego ujawniania. Zakres działania to w skrócie:

- wywiad wojskowy, polityczny i gospodarczy (materiały do ww H. arębskiego z Wąbrzezna, Grudziądza i potrzeb własnych)
- sprawy uzbrojenia AK. (posiadane kilka szt. broni z 1939, wykredzone i zdobyte w inny sposób).
- sprawy łączności z innymi Placówkami i obozami jenców ang.
- gotowość organ. do realizacji „Burzy”
- " " do " ogólnych zadań konspiracji terenowej.

Przypominam że jak wynikało z zadań ogólnych w "Burzy" dla Ins. Grudziądz AK.-obwód wąbrzeski i chełmiński z miastami Wąbrzezno i Chełmno-miały stanowić ogniska walki ze zwróceniem uwagi na przeprawy na Wiśle, siły AK. miały być zgrupowane w rejonach lasów obrodu (vide strona 69 wydania "Konspiracja Rządu RP na Pomorzu Gdanskim" 1991 B.Chrzanowski).

W Placówce Dębowa Łąka przeprowadzono dwie awarie maszyn mleczarskich (długie przestoje) rejestrację Plac. Żandarmerii, kładowo uzbrojonych Niemców, akcję pko SS manowi Kinowi (Dejewski, Szczepanski szkice lotniska polowego polskich myśliwców w 1939 w m. Niedzwiedz o szkicowanie miejsc planow. zerwania torów PKP w ramach ww akcji Burza (na linii Torun - Iława i Kowalewo-Wroclki) itp.

W czasie powstania w Warszawie w 1944r w dn. 4.08.44r zarządzone pogotowie i organizowano ewent. pomoc dla W-wy (akcja odwrotna) a następnie przygotowano oddział do "Burzy" (w tym mobilizację wytypowanych Polaków do oddziału operacyjnego)

W ramach kontaktów z Placówkami AK. i Obozami jenców angielskich - w wyniku takich kontaktów utrzymywano b. dobre stosunki z d-łcą obozu jenców angielskich w D. Łące, Jarantowice, Piwnice.

Oboz jeniecki w D. Ł. ce deklarował drużynę 16 jenców angielskich pragnących brać udział w pomocy W-wie i "Burzy" (dowództwo nie zaakceptowało) oraz pełne umundurowanie angielskie dla plutonu.

(Zorganizowano dla ww obozu cywile ubrania i mapy - otrzymane aparat fotograficzny, klisze i wywoływania poprzez ww H. Żarębskiego z Wąbrzezna).

Chciałbym podać że w 1944 było odczuwalne osłabienie działalności obwodu - Placówka działała prawie wg. własnych planów i ogólnych ustaleń z Grudziądzem. W sytuacji po powstaniu w W-wie wystąpiła pewna dezorganizacja dowodzenia AK. - brak było decyzji co do działań w przypadku wejścia Rosjan.

Na wododztwie przyjęte iż wiadome postępowanie NKWD i AR wobec AK. uniemożliwia współpracę i przeprowadzenie "Burzy". Przyjęto lokalną decyzję - nie występowania w "Burzy" w tej sytuacji (także zaniechanie ujawniania się wobec AR).

Natomiast realizowano plany obsad stanowisk we władzach polskich wg. wcześniej przygotowanych decyzji - dow. Dębowej Łące zrealizowano w całości. Wójtem został ww sp. J. Obrębski (wyrok w 1946r) Zca K. m. AK. L. Smigrowski został zca Komendanta MO, Komendant AK był także w MO.

Ja z dniem 7.03.45 wszedłem do pracy w U. Gminnym obok ww sp. J. Obrębskiego.

Dodaję że sp. J. Obrębski będąc wójtem zorganizował opozycję wobec władz (Tajna Organizacja Armia Krajowa) której członkowie w 1946 otrzymali wysokie wyroki (vide załącznik).

W marcu 1945 ostrzeżony przez b. Zcę dcy AK i Komendanta MO. L. Smigrowskiego o porzukiwaniu przez NKWD b. żołnierzy Armii Krajowej - uwzględniając zalecenie ww (AK. było rozwiązane 19.01.45). ja i inni koledzy zgłosiliśmy się do służby w Wojsku Polskim, w którym pełniłem służbę od 16.04.45 - 19.02.48r.

Zawierając władzom wojskowym w dn. 15.10.45r zgłosiłem im o swojej służbie w Armii Krajowej (raport w WKU Torun 15.10.45 na skutek czego ja i inni z AK. zostaliśmy usunięci z b. Ofie. Szkoły Łączności Zamosc-Sieradz (byłem podchorążym tej szkoły) jako element niepewny politycznie - uniemożliwiając nam uzyskanie stopnia oficerskiego (AK. zapłuty karzeł reakcji !)

Podaję przy tym że pierwszy stopień oficerski podporucznika otrzymałem w rekompensacie w 1991r.

Nadmieniam iż działając poprzez ww sp. H. Żarębskiego przyczyniłem się do zorganizowania komórki wywiadu AK. na stacji PKP. Wąbrzezno z udziałem żołnierza AK. Stanisława Knapa ps "Stanisław" z Wałycza (1943-45) co miało duże znaczenie wobec dużego ruchu na linii wschód-zachód (i odwrotnie Niemcy - Rosja). Materiały były przekazywane ww H. Żarębskiemu i ważniejsze do moich rąk. Podkreślam ciężkie warunki konspiracji na tym terenie z przyczyn podanych na wstępie. Były wyspy w wąbrzeskim, czego dało się uniknąć na terenie D. Łęki. -

A. Dejewski

Fundacja Archiwum Pomorskie
Armii Krajowej
w Toruniu

Przekazuję niektóre osoby z terenu wąbrzeskiego
stym że to tylko część - reszta się nie zachowała.
Dane pamięciowe - moje małe w archiwum przebhowywane w zamurowanym
fundamencie - zaciętko. Były to rzeczy wycinkowe i związane
z powierzonym mi odcinku służby.

Niektórzy żołnierze PPP z Placówki Dębowa Łęka:

- ✓ 1. sp. Tadeusz Kozłowski ps. "Brzoza" Tadeusz - Nie żyje.
Córka Danuta - zaręczona w Dębowej Łące 87-207
Syn a imienia nie pamiętam - mieszka w sąsiedztwie
siostry. Pani Anka była mi b. przydatna przy ustala-
niu danych (osobowych). Dca Placówki.
2. sp. Ludwik Smogrowski - Zca dcy Placówki AK. ps. "Mis" Gruby Mis
Nie żyje. Żona żyje Maria w Dębowa Łące. Syn Mieczysław
także - znamy się ze S. Kozy Podst. i ZHP.
- ✓ 3. Dejewski Alfred - ps. "Fred" Fred - II - Toruń ul. Krasieńskiego
6b m 11. - Stwierdzam trudności przy weryfikacji niektórych
osób z Wąbrzeskiego. (np. Knap i Lewandowski).
Jestem czynny na odcinku komb. Leśników - KOMB. w Komisji
ds. Leśników Komb. przy Dyrektora Gen. Dyr. IP. W-wa.
Proszę o zaproszenie córki sp. A. Kudlińskiego Toruń hl
Zajenna 28. - organizator AK w Wąbrzeskim. *od. 1.7.44 - da 1*
Plurku i Zca ds. spejdyli - B
- ✓ 4. sp. Obrenski Julian - ps. "Julian" Jul - (raz "Łajka z 1945-46)
Nie żyje. Córka Klaudia Szyrańska 87-200 Wąbrzeźno Majątek
Nielub Blok 8 m 3.
Organizator Tajnej Armii Krajowej 1945-46 - w Dębowej Łące
Wyrok Sądowy 6 lat.
W konspiracji okucacyjnej - watekmistrz AK - wójt Gminy
wytypowany przez PPP.
5. sp. Różanski Zygmunt - ps. "Bor" - zbrojmistrz. Przed 1939 sołtys.
Syn Internowany przez NKWD - nie w rózni z ZSRR. Syn Benedykt
mieszka w D. Łące.
Nie proponuję jego udziału w spotkaniach - z uwagi na
stan zdrowia.
- ✓ 6. K. l. Wolak Aleksander - ps "Wisła" - Zam. Ryjewo woj. elblskie
Posiada Krzyż AK. i MW. Stan zdrowia zły.
Zamieszkuje z rodziną syna i żoną Heleną.
Wątpię czy mógłby wziąć udział w zjeździe czy wyjazdach.
(zaprzyśięgałem Go osobiscie).
7. Pol. Szczepanski Franciszek - ps "Adam" - (zaprzyśięgałem Go
osobiscie) Zamieszkuje w Nowej Hucie k Krakowa Os. Centrum B.
Nr. 11-94 Kod: 31-928.
Ma duże kłopoty ze wzrokiem - jestem w stałym kontakcie,
pisuje córka. Córka Urszula, Syn Zbyszek.
- ✓ 8. Kol. Szczepanski Tomasz - ps. "Wiąz" Jastrząb - Nie żyje.
Żona M Szczepanska W-wa ul. Spalska 4 m 15. Syn Paweł W-wa
ul. Jaktanska 2 - 42.
Może przyjechać.

✓ 9) sp. Kozłowska Irena-Nie żyje. ps. "Ika"-żołnierz "Roty "i
 ZWZ-AK.
 Córka Urszula Pyć 87-200 Wąbrzeźno ul. Pod Młynnik 5

✓ 10. sp. Grajkowski Brunon ps. "Eric"-Nie żyje. (ZSRR) Syn Kowalkowski
 Roman zam. Grudziądz ul. Podhalanska 4 m 18.
 Znały mi z Znr. 1 SP. Bruno był zasłużonym dla PPP. żoł-
 nierzem konspiracji-nawet jako żołnierz Wehrmachtu.
 (bron-wywiad dla AK).

11. sp. Ciupak Władysław- ps "Czarny" Nie żyje. Syn Jan Ciupak-
 87.206 Jaworze.
 Może wziąć udział w spotkaniu b. konspiratorów jako czł. rodziny.

12. Kol. Kozłowski Jan- ps. "Strzelec"-żyje w Legnicy ale w b. stanie
 zdrowia. Żona Bronisława nie żyje. Mam wątpliwości czy ktos z
 rodziny przyjechałby na nasz teren.

13. sp. Kpceć Władysław- ps. "Czad". Nie żyje. Żona Leokadia mieszka
 w Dąbowej Łące.
 Można zaprosić-może przyjedzie.

Nie jest to lista pełna- jednakże po tak długim okresie czasu-
 nie jestem w stanie podać pełniejsze dane.
 Podaję natomiast dane dot. aresztowanych w 1945.46 za zorganizowanie
 organizacji podziemnej "Tajna Armia Krajowa-której d-cą był żoł-
 nierz AK. sp. Julian Obremski. (jw. poz. 4)3

1. sp. Obremski Julian. ps. "Fajka"-Nie żyje. Córka jw. 6 lat. w-
  2. sp. Bliźniak Władysław- ps. "Czajka". nie żyje " 2 "
  3. sp. Przystański Ignacy - ps. "Szary" 1945 Nie żyje- " 5 lat
  4. sp. Jastrzęmski Wiktor - ps. "Lis" " " 2 "
  5. " " Czesław - ps. "Wilk" " " 2 "
  6. " Sowa Józef " - ps. "Lot" " " 2 "
  7. Pani Błażejewska-Charczyńska- ps. "Lilia" " " 5 "
- 87-720 Ciechocinek ul. Dembickiego 9. Może brać udział
 w spotkaniach.
 Wyrok Sądu Rejonowego Wojskowego z 1946- posiada P. Błażejewska.

Sporządził A. Dejewski

Wykaz
osób występujących w różnych relacjach
i materiałach dot. konspiracji w wąbrzeskim
Pomorzu.

1. Na tym terenie występowały różne organizacje konspiracyjne
jak np: Związek "czarny", NSZ, Miecz i Pług, Grunwald (J. Lewandowski,
"ellerowski, Madeja, Dulka) Polska Organizacja Wolności
(R Wasilewski) Rota" (odprysk grudziądzki) i ZWZ-AK.
obwód kryptonim "Wawóz", Insp. AK. Grudziądzki "Warsztat"
Pomorski Okręg AK. (Dcapłk. J. Pażubicki)

Spotkałem się z nw. nazwiskami (niektóre osoby znałem):

1. sp. por. Koźlikowski - ps "Ogrodnik" - pochodził z Wąbrzezna,
dca Insp. Grudziądzkiego i organizator
konspiracji na tym terenie.
2. sp. por. Grzesiak, Włodzisław - Mlewo - aresztowany.
3. sp. chor. Antoni Zapałowski - dca obwodu
4. Pan Przystalski - dca obwodu, Zam. Toruń ul. Legionów
ps. "Rys" 143-62.
5. sp. Wojciech Wesółowski - b. prof. Gimn. Hum. Wąbrzezno
Żołnierz AK ZWZ. *Poprzednio w Wąbrzeznie*
6. Władysław Nitka - adwokat Wąbrzezno
sp. por. Włodzisław - dca obwodu ZWZ - weszła do listy ZWZ/AK
7. Feliks Czechowski - prac. Młocznarni Wąbrzezno,
8. Głowczewski - komornik sądowy,
9. Henryk Górecki - PKP.
10. Jan Majewski - PKP
12. sp. Henryk Bzarambski - ps. Zuch "Druch" - Wąbrzezno
Żona Jadwiga ul. 87-200 Wąbrzezno ul. 1 Maja 23-2
13. Pan Stanisław Knap - ps. "Stanisław" - żyje. Zam. St. Dzierżon
82-450 woj. elbląskie. (nie zweryfiko-
wany)
14. Pan Włodzisław Lewandowski - ps. Jeleń "Jelez". żyje. Zam.
Wąbrzezno Plac Zwycięstwa 7. (nie zweryfikowany)
15. Markowski Albin - brak danych.
20. Markowski Zygfryd - "
21. Kopczyk Stanisław - Mysłiwiec k. Wąbrzezna - brak danych.
22. Berkiewicz Franciszek - Wałycz k. Wąbrzezna.
23. sp. Dąbrowski Teofil - nie żyje. Syn Jerzy Dąbrowski zam.
87-200 Wąbrzezno ul. Jasna 11.
24. sp. Morkowski Franciszek - chorąży z 1920 r - nie żyje.
25. Morkowski Teofil - syn w. B. prac. ZUS Grudzi-dz. Brak danych
26. Konrad Maczkowski - dca Placówki AK. w Książkach h. Gd.

Wg. danych do Historii AK. - Okręg Pomorze płk J.
Chylińskiego - komendanci obwodu wąbrzeskiego: por. Chęłmicki
ps. "Tadeusz", por. Dutkiewicz ps. "Gród" i por. Kudliński ps. "Karol"
w relacjach terenowych nie występują. Bywał w tym terenie
por. Kudliński (zapewne jako organizator - potwierdza te wyjazdy
córka w Toruń ul. Bazienna 28.
Żyje chyba ostatni z dca obwodu Jan Przystalski - trzeba spróbować
zweryfikować Kola Knapa i Lewandowskiego - którzy żyją.
duża służba na terenie wąbrzeskim była p. trudna z uwagi na
liczba Niemców i V. listę. A. Dejewski

Dobrośli Teofil - zrodzony 10.11.1912, Krynica
zmarł 10.11.1988

syn. Krynica ul. Jesna 11

RELACJA

A. Dejewskiego zam. Torun ul. Krasynskiego 65 m 11.
żołnierza konspiracji 1940-41 i ZWZ-AK. 1941-45
obwód wąbrzeski, Pomorski Okręg AK. składa niniejszym
relację dot. sp. Ciupak Władysław s Wojciecha i Tekli

1. Ciupak Władysław s Wojciecha i Tekli
2. urodz. wawrze woj. torunskie 25.01.1923r
3. Zgon:
4. wykształcenie - średnie
5. służba wojskowa: 10.01.1944 do 17.01.1945 - Armia Krajowa
Placówka Dębowa Łęka obwód wąbrzeski,
Pomorski Okręg AK. 1. Pluton.
Po wkroczeniu Rosjan w styczniu 1945r:
Na polecenie dowództwa AK. (rozwiązane
w styczniu 1945r) wstąpił do służby w
Wojsku Polskim 1945-47 r -
DO służby w Armii Krajowej - zaprzysiężony
przez ps. "Wisła" (Wolak Aleksander) w warunkach konspiracyjnych. Pseudonim "Czarny".
6. w czasie okupacji pracował fizycznie jako pracownik fizyczny
u Niemki Rychard w Dębowej Łące (Iwanki) Był przygotowany
do działań wojennych w ramach "Burzy". Przygotował wyjazd
posiadaczy broni wśród Niemców w Jaworzu i przekazał projekt
listy mobilizacyjnej dla celów "Burzy". Przeszkolony wojskowo-
był dobrym materiałem do oddziału operacyjnego w działaniach
wojennych.
W czasach PRL pracował w księgarstwie w Wąbrzeźnie do
1979 tj - do czasu przejścia na emeryturę.
Sp. Wł. Ciupak z żoną Stańską miał 6 dzieci w tym:
  1. Jan Ciupak - wawrze gospodarstwo rolne.
  2. Edward
  3. Bolesław
  4. Teresa
  5. Barbara

Pozostali członkowie rodziny w konspiracji nie brali udziału.-

Sporządził

A. Dejewski

87-100 Torun
ul. Krasynskiego 65 m 11.

RELACJA

A. Dejewskiego s. Józefa i Aniny ur. 20.04.24 - żołnierza konspiracji 1940-45 ("Rota" i ZWZ-AK) obwód wabrzeski Pomorski Okręg AK. z dot. p. Brunona Grajkowskiego s. Anastazji-b, żołnierza "Roty" oraz ZWZ-AK 1940-45 Placówka Dębowa Łąka obwód wabrzeski (ojciec był żołnierzem armii niemieckiej 1919 r.).

1. Grajkowski Brunon s. Anastazji (ojciec nie znany).
2. ur- 1919- Dębowa Łąka
3. zawód matki: pracownica fizyczna.
4. w w nie żyje- w 1945r po wejściu armii rosyjskiej-zabrany przez żołnierzy rosyjskich- zginął.
On sam był prac. fizycznym, pod naciskiem Niemców przyjął III grupę Nar. Niemieckiej, był żołnierzem Wehrmachtu. Zginął w styczniu 1945r w Dębowej Łące jako b. żołnierz Wehrmachtu.
4. wykształcenie , podstawowe.
6. służba wojskowa: W wojsku Polskim nie służył. Był w szeregach "Strzelca" do wybuchu II wojny światowej. Członek Polakim. Jako żołnierz Wehrmachtu- był przydatny dla konspiracji gdyż jako lekko ranny był urlopowany i wykorzystywany przez konspirację. Dostawca 2- krotny krótkiej broni rosyjsk. (nagan i TT).
Z uwagi na zasługi dla konspiracji w styczniu 1945 nie ukrył się i zdenuncjowany- zginął.
7. W nastatniem okupacji w w pracował u Niemca Hilemejera. Chyba pod koniec lutego 1940r- zwerbowałem go do "Roty" tj. organizacji konspiracyjnej na tym terenie w tym czasie- zaprzysięgając go pod pseudonimem "Fritz".
Posiadając III grupę nar. niemieckiej- był wykorzystywany w łączności, a będąc żołnierzem Wehrmachtu na wschodzie- w przyjazdach urlopowych, 2 x dostarczył krótką broń rosyjską dla celów konspiracji. Był ranny w rękę, był urlopowany i szkolony dla celów cywilnych.
Był pewny uznania swych zasług dla Polski i Polski Walczącej. Po wejściu Rosjan- na skutek denuncjacji, został ujęty przez Rosjan i stracony.
Rodzina w w składała się z 3- ch osob. W w był kawalerem, brat Roman Kowalkowski żyje w Grudziądzu. Rodzina nie brała udziału w konspiracji.
W hoocie tych dni- fakt likwidacji 11 żołnierzy niemieckich przez Rosjan i w w przez żołnierzy rosyjskich na terenie w si- nie zależał od woli Ak.-

Sporządził
Alfred Dejewski
67-100 Toruń

Relacja

dot. sp. Kopeć Władysław żołnierza Armii Krajowej Placówka w Dębowej Łące otwód wąbrzeski Pomorski Okręg AK.

1. Kopeć Władysław s Ignacego i Michaliny
2. ur. 4.09.1909 r w Węziorki pow. Grójec k. Warszawy
3. zgon: 16.04.1967r Dębka Jest tam na cmentarzu.
4. wykształcenie zawodowe (piekarz)
5. zawód piekarz: 1928-1957r.
6. okupacja: praca przymusowa u Niemca Leipa F. (piekarz) od 15.05.1940 - 1945r. (czeladnik piekarski)
7. po wojni: małe gosp. rolne w D.Łące tj. przejęte po Niemcu.
8. służ. wojskowa: org. "Strzelec" i wg, posiadanych danych: ucz. wojny 1939r. Brak danych wojsk-wystąpiłem o informacje do CAW. Warszawa 27.06.95r.
9. Rodzina ww:
  - a) żona sp. Wł. Kopia-Teckedia z d. Grabowska - żyje
  - b) brat ww K. Kopeć-zabrany przez NKWD w 1945-nir żyje.
  - c) siostra ww-Stanisława z m. Dąbrowska-Wąbrzezno
  - d) " Janina - z m. Rogozinska-Małki
  - e) " Lucyna - zm. Madzińska - Wrocław
  - f) " Genowefa - zm. - Grudziądz
  - g) córka 1939 Akicja - gosp. rolne. zm. Gniewkowska.
  - h) " Irena - zm. Rogowska - Bynsk
  - i) Syn Ryszard-Dębka - gosp. rolneRodzina nie posiada danych szczegółowych co do służ. wojskowej ww czy w konspiracji (utajone od zarania).
Udzieliła wszelkich możliwych danych b. chętnie i ze zrozumieniem.
10. Ww został zaprzysiężony do Armii Krajowej przez A. Szczepańskiego ps. "ADAM"-(którego zaprzysiężłem osobiscie w maju 1942) w lokalu pracy u Niemca Leipa, w D.Łące.
Sp. W. Kopeć był wyszkolony wojskowo ("Strzelec" i WP.)
był człowiekiem rozważnym i sumiennym-dobry patriota i Polak.
Jako zca dcy drużyny a następnie plutonu 1 ("jedyński")
był przygotowany do walki z okupantem -zadania swe wykonywał spokojnie i pewnie. Od pazdz. 1944r przejął d-dztwo 1 drużyny i pełnił zastwo dcy 1 plutonu.
Był w gotowosci bojowej w oddziale operac. do pomocy W-wie i "Burzy" do stycznia 1945r. tj. wkroczenia AR.
Dobry Polak i patriota, pełen gotowosci do poświęceń dla Ojczyzny.-

Zaśl.

A. Dejowski
Torun ul. Kasimierzkiego 65 m 11.

Relacja dot. osoby
nieżyjącej.-----

Relacja dot. sp. Ireny Kozłowskiej c
Piotra i Zofii z d. Gorczyńska-żołnierza konspiracji
Placówki Dębowa - Łąka, obwód wąbrzeski, Pomorski
Okręg Ak.

1. Kozłowska Irena c. Piotra i Zofii z domu Gorczyńska (z męża Mastner)
2. ur-10.03. 1925 r - Dębowa - Łąka.
3. do wybuchu II wojny światowej przy rodzinie-na gosp.rodzinnym ca 13 ha Dębowa Łąka. W czasie okupacji prac. fiz. u Niemca Kuhna, po wojnie praca na własnym gosp. w kurkocieniu i Niedzwiedziu.
5. Z on w 1965-leży na cmentarzu w Niedzwiedziu. (6 km. od Wąbrzeźna.).
Mąż nie żyje-Troje dzieci, córka Urszula zam. w Wąbrzeźnie ul. Pod Młynkiem 5.
6. służba wojskowa:
  - "Rota"-obwód wąbrzeski, w Dębowej Łące.
04-40 dood. 41 r.- (ruch oporu)
  - ZWZ-AK-04. 1941 r. do 01. 1945 r. łączniczka. Przygotowana do służby sanitarnej.
7. w czasie okupacji rodzinę Kozłowskich wysiedlono z własnego rodzinnego gosp. ww zaprzysiężona została przeze mnie osobiście w warunkach konsp. do ruchu oporu "Rota" pod ps. "Ika" z przeznaczeniem do słu. łączności i sanitarnej.
Od kwietnia 1941 r -do 01. 1945 r zaprzysiężona do służby wojsk. w szeregach ZWZ-AK z zadaniem jak w ruchu oporu.
Zabrana do pracy przymusowej do Niemca Kuhna (SS mann)-była ze mną w kontakcie stałym (też łączność z bratem Tadeuszem komendantem ZWZ-AK w miejscu).
Pracowała u Niemca Kuhna jako prac. fizyczna-w odległości ca do 1 km. odemnie.
Przeszkolona do słu. sanitarnej.
Była w gotowości bojowej do oddziału operac. przygotowywanego na pomoc warszawie w sierpniu 1944 (akcja odwołana) i "Burzy" -aż do wkroczenia oddziałów Armii Radzieckiej.
W 1945 była komendantką ZW. Harcerstwa Polskiego, drużyny dziewczęcej w Dębowej Łące. Po wyjściu z małż. za sp. Mastnera prowadziła rodzinne gosp. w m. kurkocin i Niedzwiedz.
Jak już podano- spożywa wiecznie na cmentarzu w Niedzwiedziu od 1965 r.

Była pełna oddania w służbie dla Ojczyzny.
Dodaję iż w konspiracji działali Jej bracie: ww sp. T. Kozłowski komendant Placówki i Rejonu ZWZ-AK, J. Kozłowski b. żołnierz 1 Plutonu Ak. ("jedyński") zamieszkujący w Legnicy.
Żyjąca siostra Aniela Kozłowska z Męża Hadałowa-prac. fiz. w czasie okupacji w książkach i udziale w konsp. nie brała.
Córka sp. I. Mastner-mieszka w Wąbrzeźnie ul. Pod Młynkiem 5. (prosiłem ją o zdjęcia matki).

Alfred Dąbowski
87-100 Toruń
ul. Krasieńskiego 65 m II,

Placówka Dębowa Łka.

13

Osoba ~~nie~~żyjąca.

RELACJA

Dot. ~~sp.~~ Kozłowskiego Jana s. Piotra i Zofii
żołnierza konspiracji Placówka Dębowa Łka
obwód wąbrzeski, Pomorski Okręg AK. ps "Strzelec".

- 1..Kozłowski Jan s Piotra i Zofii z d.Gorczyńska.
2. ur. Dorcz USA. 8.06. 1918
3. zawód rodziców: rolnicy gosp. rodzinne 13 ha.Dębowa Łka
woj.torunskie.
4. WW J Kozłowski żyje ,mieszka w Legnicy .Stan zdrowia ciężki,
odmawiał weryfikacji i relacji.(obawa przed odpowiedzialnością
za AK. w PRL).
Posiadam Jego świadczenie dot. służby w konspiracji-głe
czynił to z dużymi oporami w 1976r.
5. wykształcenie: Szkoła Podstawowa .
6. rolnik,budowlaniec.Na emeryturze.Mieszka w Legnicy-nie weryfikując
kombatanctwa.
7. służba wojskowa" w Wojsku Polskim nie służył,Nie brał udziału
w kamp. wrzesniowej 1939r.Był członkiem organizacji "Strzelec"
do 1.09.1939r. W 1943 r został zaprzysiężony przez swojego brata
Tadeusza (kolemandant Placówki)do Armii Krajowej wchodząc w skład
1 plutonu AK.(byłem dowódcą 1 Plutonu od 1.10.1944r)
Był pracownikiem fiz. u Szefa SS-Allgemeine F. Heinecke stąd Jego
działalność informacyjna była ważna tak jak i dto. szefa SA.E.
Kullera mieszkającego naprzeciwko.
Rola Jego była b. pożyteczna dla wywiadu wewnętrznego.
WW pochodził z licznej rodziny 8 osobowej.Brat ww Czesław żoł-
nierz 63 pp. był w niewoli w Niemczech.(wrócił po wojnie).
Siostra Irena ps "IKA"-była zaprzysiężona i przygotowywana do
służby sanitarnej oddziału operac.1944r.(nie żyje).
WW był synem sąsiada P.i Z.Kozłowskich z którymi żyliśmy
w sąsiedzkiej zgodzie wśród licznej ludności niemieckiej.
Dane przekazuję w oparciu o świadczenie ww J.kozłowskiego oraz
własnych rozeznan i faktów.
Aktualnie stan Jego zdrowia i ciężki i wymaga opieki osób
drugich (wg.posiadanych informacji).-

Sporządził: Alfred Dejowski
87-100 Torun
ul.krasinskiego 65 m 11.

Relacja

Dot. osoby nieżyjącej, żołnierza konspiracji Placówki Dębowa Łęka Obwód wąbrzeski, Insp. AK
Grudziądz sp. Różanski Zygmunt

- 1.. Sp. Różanski Zygmunt s.
2. Data urodzenia: m. Gulub- Dobrzyn .
3. Zawód- slusarz-kowal. (własny warsztat w mś Dębowa Łęka)
4. Nie żyje. W dn. 2.02.1945 zabrany przez NKWD z domu- nie wrócił z terenu b. ZSRR.
5. Wykształcenie podstawowe zawodowe. (slusarz-kowal)
6. Do wybuchu II wojny światowej - m. sołtys. Prowadził Warsztat kowalski i slusarski- w czasie okupacji przyjął eingedeutsch liste - co pozwoliło Mu dalej warsztat prowadzić. Rodzina składała się z 6 osob w tym 4 dzieci. Syn Benedykt był członkiem ZHP do 1.09.1939r.
7. W wojsku nie służył. Wwerbowany do "ROTA" przez sp. L. Smigrowskiego jesienią 1939r ps. "BOR"- od marca 1940 w AK. Powierzono Mu funkcję rnsznikarza (warsztat slusarski i kowalski) naprawiał i uzupełniał należoną broń. U niego warsztat był miejscem kontaktowym z obozem jenców (u niego pracował Anglik- jeniec wojenny LEN.) Był dużą pomocą w sprawach uzbrojenia dla zcy kom Placówki sp. L. Smigrowskiego (MIŚ "Gruby Miś") jak i m. sabotażu (maszyny mlecarskie- awarie). Przyjął niemiecką listę narodowosci niemieckiej- pozwoliło to utrzymać warsztat i służyć na rzecz PPP. Szczery Polak i zawsze gotowy do działań na rzecz Polski Waczącej- prosty człowiek, sumienny w działaniu. Zabrany przez NKWD w lutym 1945- denuncjacja, że ZSRR już nie wrócił. W Dębowej Łące żyje syn Benedykt z którym kontakto- wałem się. Ww sp. Z. Różanski w 1944 oddał wiele zasług w przygotowaniach oddziału na rzecz powstania warszawskiego i "Burzy"). Brakujące dane osobowe- będą uzupełnione.-

Sporządził:

Alfred Dejewski
87-100 Torun

Tamto ma
1976

RELACJA

A. Dejewskiego zam. Torun ul. Maszynskiego 65 m 11.
żołnierza konspiracji i służby w ZWZ-AK 1941-45
ps. "Fred" "Fred-II" obwód wąbrzeski Pomorski Okręg Ak.
Placówka Dębowa Żuka, woj. torunskie.

1. Szczepański Tomasz s Jana i Katarzyny z d. Czarnecka
2. urodzony: 29.XII, 1916 r. M. Antonówka woj lubelskie
3. zgon: 3.10. 1973r. - Szklarska Poręba.
4. wykształcenie średnie ogólnokształcące. 1936 r.
5. Rodzina ww prowadziła gosp. rolne k. Wąbrzeźna (Stanisławki)
do 1.09.1939r. ww był uczniem Gimn. Ogólnokształcącego,
także w służbie wojskowej-przy rodzinie.
6. służba wojskowa: Podoficer -Plutonowy piechoty. Uczestnik
kamp. w przesłuchanej 1939r w składzie 63 pp. jako dowódca drużyny.
Pod katem rozbity-krótko w niewoli niemieckiej, zwolniony
do domu.
W sierpniu 1942r zaprzysiężony przez "ADAMA" (F. Szczepański)
w warunkach konspiracyjnych -do służby w Armii Krajowej
ps. "Wiaz" "Wastrzab" z przeznaczeniem na Dow. 2-ej drużyny
1 plutonu Ak. do Planu "Burzy".
Przeprowadził rozeznanie uzbrojenia wśród Niemców cywilnych
(dla potrzeb "Burzy")nawiązał kontakty z obozem jeńców angielskich
w Jarantowicach (zdjęcia w aktach Archiwum Ak. Torun)
Był jednym z niewielu wyszkolonych wojskowo podoficerów-b.
potrzebnych w Ak.
Okres służby wojskowej: (wojennej) 1.09.39-30.09.39r-
08.42-01.1945r.
7. W czasie okupacji ww pracował jako prac. fizyczny w rolnictwie
w Stanisławkach. Po wejściu Armii Sowieckiej pełnił służbę
w MO. 1945-1951r z której wystąpił na własną prośbę. Pracował
także w Hurtowni Spożywczej MOŚ. jako kierownik.
Zmarł 3.10. 1973r.
W konspiracji 1942-45 pełnił służbę w Ak. brat ww Franciszek
Szczepański ps : "ADAM" w Placówce Dębowa Żuka woj. torunskie.
Żona M. Szczepańska zamieszkuje w Warszawie ul. Spalska 4 m 15
tam też zamieszkuje syn sp. T. Szczepańskiego- Jacek Szczepański
ul. Saktanska 2 m 45-którzy byli bardzo pomocni w ustalaniu
danych informacyjnych.
SP. Tomasz Szczepański postanowił po sobie pamięć
wzorowego żołnierza i Polaka

Wzrost

ZAPISZ

1. kserokopia listy
A 883482 z 10-1257
L KU N-WP

2. Zdjęcie foto z 30339
Szczepański Tomasz

Oryginał
Wzrost
B. Paszt
Nowa zawa
ul. Saktanska 2 m 45

Spis treści:
A-fred Dejewski
87-100 Torun
ul. Maszynskiego
Dzięk

Relacja

dot. osoby nieżyjącej żołnierza PiP. Placówka i obwód Wąbrzeszno (kryptonim "Wawóz") Inop. Ak. "rudzińdz (kry. tonim "Warszata") s. ZAREMBSKI Henryk s. Józefa i Anieli ps. "ZUCH" o "Druch"-Bomorski okręg Ak.

1. sp. Zarembski (Zarembski Henryk s. Józefa i Anieli)
2. ur. 10.02.1923r - Wąbrzeszno
3. zawód rodziców: prac. umysłowy
4. ww. H. Zarembski - nie żyje 1970r.
5. wykształcenie: średnie (Gimn. Rum. w Wąbrzesznie)
6. pracownik umysłowy: b. różnych stanowiskach i w instytucjach wykonywał też zawód elektryka (okupacja) we firmie "Piekrek" Wąbrzeszno.
7. Służby wojskowej nie odbywał. Był żołnierzem "ROTY" ps. "Such" oraz "WZ-Ak ps. Druch" Placówka Wąbrzeszno, obwód wąbrzeski jako doc. Placówki i w składzie dowództwa obwodu. Loc. obwodu: por. Chełmie i ps. "Tadeusz", por. Dutkiewicz ps. "Crot" i Antoni Rudziński ps. "Bogusław, Bonder, Aerol". (vide ustalenia dr. T. Górowskiego -widmo do mnie z 1978r.) Działal. organizacyjnie w zakresie wywiadu, łączności - był w gotowości bojowej do czasu wstąpienia Armii Radzieckiej styczniu 1945r, współdziałał z ww. przy organizacji komórki wywiadu Ak. na stacji PKP. w Wąbrzeszno, organizował materiały fotograficzne dla potrzeb Ak. wywoływanie zdjęć itp. oddany sprawie żołnierz i Polek, ~~5~~ sprawny organizacyjny. W latach 1945-46 był funk. KO. w Wąbrzesznie ze względów ochronnych. z ww. miałem kontakty do wybuchu wojny i w czasie okupacji i po zakończeniu wojny. Po wojnie nie chciał rozmawiać na te tematy.
8. jak już wyżej podałem w czasie okupacji pracował fizycznie we firmie "Piekrek" w Wąbrzesznie jako elektryk - co wykorzystywał dla celów organizacyjnych konspiracji (swoboda ruchów). "przysięgł osobiście do Ak. kol. 1 S. Anapa i L. Lewandzkiego (Relacje w aktach Archiwum) itp. Był żołnierzem "Roty" do chwili wejścia do służby w ~~1945-46~~ (sp. por. Z. Koźlikowski). Przygotował lok. 1 komp. u kol. L. Lewandzkiego w Wąbrzesznie nr. 6 - dzieła na odcinku wywiadu, łączności i organizacyjnym. Rodzina - żona ww. Adwiga - jak podejrzewa - nie była w konspiracji. H. Zarembski leży na cmentarzu w Wąbrzesznie. Adres żony: Wąbrzeszno ul. 1 Maja 23 m 2 z którą kontakto- wałem się bezpośrednio - u. talając niektóre dane ogólne.

Sporządził: A. Dejewski
87-loc. Turyn ul. Dąbrowskiego 65
m 11.

Uwaga: Fotografie" ww. sp. H. Zarembski z młodzieżą Wąbrzeską.
Fotografia powojenna. Relacja osobista z 1946 r.

Lewandzki z Wąbrzeska

W ub. roku do ministra sprawiedliwości wysłano 15 tys. podań o wniesienie rewizji nadzwyczajnej. Minister-prokurator generalny zwrócił się w kilkuset przypadkach do Izby Karnej Sądu Najwyższego o rewizję nadzwyczajną od wyroków sądów wojskowych wydanych w latach powojennych. Chodzi przede wszystkim o wyroki wydawane na żołnierzach Armii Krajowej i konspiracji. Wybrałem niektóre sprawy rozpatrywane przez sądy bydgoskie, głównie przez Wojskowy Sąd Rejonowy.

W końcu października 1950 r. Wojskowy Sąd Rejonowy skazał Czesława Grzankę na 10 lat więzienia, utratę praw publicznych, obywatelskich i honorowych oraz na przepadek całego mienia. Wyrok ten zatwierdził Najwyższy Sąd Wojskowy. Grzanka został uznany winnym tego, że od 1946 r. miał przygotowywać na terenie powiatu Tucholskiego akcje celem zmian istniejącego wówczas ustroju państwa. Miało to polegać na szerzeniu propagandy wrożej wobec Stalina i Bieruła. Minister wniósł o zmianę wyroku oraz postawienie o ułwieńnictwo oskarżonego od popełnienia przynależnego czynu.

Ten sam sąd uznał winnymi mieszkańców Głębozka w ówczesnym powiecie rypińskim Romana, Felagię i Janusza Bruszkiewiczów oraz Arnelię i Gwalberta Zielińskich. Oskarżeni zostali o przechowywanie pistoletu i automatu (Roman B.), przechowywanie 2 dubeltówek (Amelia B.), Pelagia B. — pistoletu, Janusz B. — automatu, natomiast G. Zieliński o to, że nie doniósł do władz na matkę. Wyroki były wysokie: od 3 do 12 lat więzienia. Kary częściowo zlagodził Najwyższy Sąd Wojskowy, a w 1953 r. wojskowy prokurator rejonowy w Bydgoszczy zlagodził kary dwójgu oskarżonym. Wyroki były bezprawne, oparte na domniemanach, a nie na stanie faktycznym. Poprzedni minister spra-

wiedliwości A. Bentkowski, wnosząc rewizję nadzwyczajną pisał: „Absurdalność i bezpodstawność konstatacji sądu jest tak oczywista, że nie wymaga szerszego omówienia”.

S tyczeń 1951 r. Wojskowy Sąd Okręgowy w Bydgoszczy skazuje Zbigniewa Walkowiaka na 3 lata więzienia z artykułu 22 dekretu o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy państwa.

Rzeczywiście, Walkowiak był osobnikiem szczególnie niebezpiecznym dla PRL i ZSR, ponieważ w kancelarii budowlanej jednostki wojskowej w Szczecinie wypowiadał się na temat polskiej granic, Nowej Huty i żołnierzy radzieckich. Pominiemy szczegóły, ja-ko że oskarżony w małym gronie powtarzał ówczesne plotki na temat Szczecina i zwrotu ziem Niemcom. Równie niebezpieczne dla PRL było powiedzenie, że huta pod Krakowem budowana jest dla Rosjan.

T en sam sąd w październiku 1946 r. zajął się „przestępcą” grupą wrogów PRL w Dębowej Łące. Julian Obremski — wg aktu oskarżenia — wstąpił w listopadzie 1945 roku, złożył przysięgę i należał do połowy 1948 r. do tajnej organizacji „Armia Krajowa” i usiłował przemocą zmienić ustrój państwa polskiego. Jako komendant placówki „Walka”, zwerbował członków i polecił im zebranie wiadomości o działaniach UB i MO oraz o członkach PPR. „Wiadomości te przesyłał komendantowi-

wi obwodowemu, a ten do Drugiego Korpusu Armii Andersa”. Wyrok 6 lat więzienia. Członkowie tej groźnej placówki w Dębowej Łące otrzymali również wysokie wyroki. Helena Błażejewska — 5 lat, Władysław Bliźniak — 2 lata, Ignacy Przystalcki — 5 lat, Wiktor Jastrzębski — 2 lata, Czesław Jastrzębski — 2 lata, Józef Sowa — 2 lata. W stosunku do wszystkich oskarżonych orzeczono utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych.

Faktycznie sąd w ogóle nie rozważał prawnych aspektów działania oskarżonych, nawet nie wykazując na czym miałaby polegać przemoc. Uznał natomiast, że sama przynależność do „tajnej organizacji Armii Krajowej” wystarczy do przyjęcia winy. Dodajmy, że

REWIZJE NADZWYCZAJNE

pow. Sędolno, działając wspólnie poczynili przygotowania do zmlany w drodze przemocy istniejącego ustroju w ten sposób, że wśród miejscowego społeczeństwa rozpowszechniali wrogi i oszczerze wiadomości”.
Sprawa „wrogów” dotarła do Najwyższego Sądu Wojskowego, wreszcie zajęło się nimi Zgromadzenie Ogólne Sędziów Najwyższego Sądu Wojskowego. Ostatecznie uznano, że czyn oskarżonych ograniczył się do rozpowszechniania fałszywych wiadomości, mogących wyrządzić istotną szkodę interesom państwa. Kary zmniejszono.
Faktycznie „przestępstwa” polegały na słuchaniu w mieszkaniu audycji BBC i „Głosu Ameryki”, po czym we własnym gronie je komentowali.
Prośbę o rewizję nadzwyczajną wnie-

- 1. Jędrzej Popszkowski - 5 r.
- 2. Helena Błażejewska - 5 r.
- 3. Władysław Bliźniak - 2 r.
- 4. Ignacy Przystalcki - 5 r.
- 5. Wiktor Jastrzębski - 2 r.
- 6. Czesław Jastrzębski - 2 r.
- 7. Józef Sowa - 2 r.

bezskafarwio: 1. Jędrzej Popszkowski - 5 r.
2. Helena Błażejewska - 5 r.
3. Władysław Bliźniak - 2 r.
4. Ignacy Przystalcki - 5 r.
5. Wiktor Jastrzębski - 2 r.
6. Czesław Jastrzębski - 2 r.
7. Józef Sowa - 2 r.

Galeta Pomorska
2 18.06.81
Pr. A. Jędrzej Popszkowski
2 18.06.81
Kopier A.

Śmierć pod gilotyną

Na zdjęciu: Tadeusz Kaube

Pięćdziesiąt lat temu, 20 stycznia 1942 r., został wykonany w Poznaniu wyrok śmierci przez zgilotynowanie na trzech przywódcach grudziądzkiej „Roty”: TADEUSZU KAUBEM, MICHAŁE KWIATKOWSKIM oraz MARKU STAŚKIEWICZU.

Rocznica ta skłania do wspomnień, zadumy i refleksji.

Terror, który rozszalał się po zajęciu Grudziądza przez wojska niemieckie we wrześniu 1939 r., nie załamał ducha polskiego w tym mieście. Już w styczniu 1940 r. młody, bo zaledwie 18 lat liczący student rodem z Bydgoszczy, TADEUSZ KAUBE, zakłada nielegalną organizację do walki z okupantem nadając jej symboliczną nazwę „ROTA”.

Zapał i entuzjazm Kaubego dały wprost imponujące wyniki. Wkrótce „Rota” liczyła 20 członków, a następnie zostały zawiązane jej komórki w Bydgoszczy, Toruniu, Brodnicy, Chojnicach, Chełmnie, Tczewie i w Nowym Miście Lubawskim. Struktura organizacji odpowiadała klasycznemu wzorom organizacji konspiracyjnej, opartej na systemie trójkowym. Całością kierowała Rada Okręgowa, na czele której stał sam założyciel – Tadeusz Kaube.

Zebrań organizacyjnych odbywały się w piwnicy domu, w którym zamieszkiwali Kaubowie, przy ul. Groblowej 22, nad Wisłą, a także na Górze Zamkowej. Walka z okupantem prowadzona przez „Rotę” miała mieć charakter różnorodny. Planowano akcje sabotażowe, w ramach których zamierzano wykołosać wojskowe transporty, niszczyć dworce i gmachy publiczne, przecinać przewody telefoniczne. W ramach działalności propagandowej zamierzano drukować ulotki antyhitlerowskie i biuletyny informacyjne zawierające wiadomości uzyskane z nasłuchów radiowych rozgłośni angielskich i francuskich. Zapadła również decyzja prowadzenia ewidencji najgroźniejszych reichsdeutschów i volksdeutschów.

Działalność „Roty” niestety trwała zaledwie 5 miesięcy i w zasadzie nie wyszła poza ramy prac przygotowawczych. Organizacja została rozszyfrowana przez wytyczkę gestapo w „Rocie”, byłego podoficera WP ALFONSA LIPOWSKIEGO. Zdrajca, wykorzystując zaufanie Kaubego i jego najbliższych współpracowników, wszedł do kierownictwa organizacji. W oparciu o jego informacje gestapo dokonało pierwszych aresztowań 1 czerwca. Wśród aresztowanych znajdował się TADEUSZ KAUBE. Dalsze aresztowania

ciągnęły się do 29 czerwca i w sumie objęły 49 osób. Aresztowani zostali osadzeni we więzieniach w Grudziądzu, Koronowie, Fordonie i Sztumie. Wśród nich było 6 kobiet.

Po nieludzkim śledztwie, dnia 9 września 1941 r. przed berlińskim Sądem Wojskowym Rzeszy na sesji wyjazdowej w Grudziądzu, rozpoczął się proces pokazowy „Roty”, który trwał 9 dni. O wysokiej randze tego wydarzenia świadczył fakt, że sądowi przewodniczył admirał BASTIAN w otoczeniu 4 generałów. Oskarżał płk SCHRANK. Wyrok ogłoszono 17 września. Był on bardzo surowy. Na karę śmierci zostali skazani TADEUSZ KAUBE, MICHAŁ KWIATKOWSKI, MAREK STAŚKIEWICZ i zaocznie JAN CYBULSKI, późniejszy żołnierz AK, dowódca oddziału partyzanckiego na Polesiu, awansowany do stopnia podporucznika i odznaczony Krzyżem Walecznych. Inni oskarżeni w liczbie 45 otrzymali wyroki w granicach od 1 roku do 15 lat więzienia. KAUBE, STAŚKIEWICZ i KWIATKOWSKI oddali swoje życie pod ostrzem gilotyny w Poznaniu 20 stycznia 1942 r.

Między lata, ale Grudziądz nie zapomniał o swoich BOHATERACH. Przypomina ich ulica w mieście nosząca nazwę „Roty Grudziądzkiej”, przypomina

Szkoła Podstawowa nr 6, której imię TADEUSZA KAUBEGO nadano 12 maja 1969 r., przypominają szczerp harcerski im. „Roty Grudziądzkiej” w Szkole Podstawowej nr 18 oraz dwie drużyny harcerskie im. TADEUSZA KAUBEGO (SP nr 9 i SP nr 17). Warto przy okazji przypomnieć, że w Bydgoszczy mieszka jedna z członkiń „Roty”, a mianowicie pani MAŁGORZATA OŁOSZEWSKA (obecnie KISS-ORSKA). Do organizacji wprowadził ją wspomniany MICHAŁ KWIATKOWSKI. Gestapo aresztowało ją 22 czerwca 1940 r. Skazana na 2 i pół roku więzienia wyrok odbyła w więzieniu przy ul. Budkiewicza (Sikorskiego) w Grudziądzu. W aktach sprawy figuruje pod numerem 24.

WŁADYSŁAW ANDRUSIKIEWICZ

obwady:

1. Bydgoszcz
2. Toruń
3. Brodnica
4. Chełmno
5. Chojnice
6. Tczew
7. Nowe Miasto Lubawskie

og. w/w dow. 2 II. 93 (brak obwady (obwady))

og. listki: T. Kaube "Jeszcze 2 lat 1965 (oczekiwano tylko 10 lat więzienia)

8. Sztum
9. Koronowo
10. Fordon
11. Sztum
12. Chojnice

uwaga: - Później dane faktyczne jako „operacyjne” (brak w/w dow. 2 II. 93) (brak w/w dow. 2 II. 93) (brak w/w dow. 2 II. 93)

Dejewski Alfred

87-100 Torun

Fundacja Archiwum Armii Krajowej
w TORUNIU

19

Dot. organizacji konsp.
"WROTA" w Wąbrzeźnie.

W ślad za piśmie moim z 1995.04.30

z załączoną, także dokumentacją- przekazuję dod. aktualną
obecnie dokumentację dot. tej sprawy.
W sprawach konspiracji na tym terenie (wąbrzeskie) podejmuję
dod. kroki (są bardzo spóźnione-wiele osób nie żyje).

Władysław Andrusikiewicz w art. w "Gazecie Pomorskiej"
z 11.II, 1993 pt. "Śmierć pod gilotyną"-podeje 7 miast
w których zorganizowano komórki "Roty".

Brakuje tu Wąbrzeźna-zwłaszcza że znajdują się na tym terenie
konspiratorzy tej organizacji. (zał. świadczenia 2-ch
z nich tj. A. Dejewski i S. Knap).

Posiadałem jak i koł. S. Knap-blaszane dowody Organizacyjne
z numeracją i stopniami wojskowymi (zagubiłem w latach
pięćdziesiątych).

Jeśli była ta organizacja w wym. 7-obwodach-dlaczego nie
mieło jej być i w Wąbrzeźnie?

Organizacja "Rota" w 1940 była w większości rozbita przez
Gestapo, a ponadto klęska Francji także podzielała na
marazm organizacyjny.

W większości skład "Roty" został wchłonięty przez ZWZ-AK.
obwód wąbrzeski.

Jak mi wiadomo (z rozmów organizacyjnych) organizacja
"WROTA" była odpryskiem z Grudziądza, skąd przeniknęła na
teren wąbrzeski.

Sprawa ta była przedmiotem omówień z sp. Prof. W. Wesołowskim
(pracował w 1940 r w Dębowej Łące w adm. niemieckiej)
i sp. por. Koźlikowskim adnosnie wchłonięcia tej organizacji
przez siatkę ZWZ-AK. (co wykonano).

Organizatorem spotkania z ww na terenie Dębowej Łąki
byłem ja-a znakiem prof. W. Wesołowskiego z Gimnazjum Hum.
w Wąbrzeźnie do 1.09.1939r.

Dodaję iż sp. Tadeusz Kozłowski -były kom. i organizator
ZWZ-AK był zaprzysiężony do konspiracji w Wąbrzeźnie.
(Relacja córki D. arzeicznej - w załączeniu).

jestem zdania że dla prawdy historycznej-należałoby
uznać fakt istnienia tej organizacji "WROTA" w Wąbrzeźnie
co wstawczo potwierdzamy (A. Dejewski, S. Knap).

Zał. B. ....

ppa. Alfred Dejewski

1. Oświadczenie A. Dejewskiego z 1995.04.24-
2. " S. Knapa z 1995.04.18 *pp. Dejewski*
3. " D. arzeicznej z 20.9.1981 r-córki b. kom. ZWZ-AK
4. Ksero at z G. Pomorskiej z 11.II.93 r
5. odpis pisma mojego do FAK z 1995.04.30

IV / 1. Korespondencja z E. Zawacką i
Fundacją; Dejowski Alfred

1. List z 11.11. 1987, mpis oryg. k. 1 s. 1
2. List z 3.05. 1991, mpis oryg. k. 1 s. 2
3. List do Fundacji z września 1994 -
- prośba o potwierdzenie działalności
komsp., mpis oryg. k. 1 s. 3
4. List do Fundacji z 17.11. 1994
- dot. przesłanych relacji, mpis, oryg. k. 1 s. 4
5. List do E. Zawackiej z 4.04. 1995 -
- dot. przesłanych relacji, mpis oryg. k. 1 s. 5
6. List do Fundacji z 4.04. 1995,
mpis oryg. k. 1 s. 6
- 7.-8. List do Fundacji z 30.04 i
lipca 1995 - dot. przesłanych materiałów,
mpis oryg. k. 2 s. 7-8

Dejewski Alfred
87-100 Torun

Torun dnia 1987.11.11

ZW. ZIW Torun tel. 216-01.

Sprawa: prosba o wydanie leg.
odznak b. żołnierzy
Pom. Okręgu AK.

Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie
Oddział w Toruniu
Klub Historyczny

87-100 TORUN

Pani dc dr E. Zawacka

Przedkładaam w załączeniu relacje osobiste
b. żołnierzy Pomorskiego Okręgu AK. z uprzejmą prośbą o
wydanie mi legitymacji Odznak Żołnierzy Pomorskiego Okręgu
AK;

1. Kol. Alfred Dejewski - zam. Torun ul. Kresyńskiego 65 m 11.
Nr. Odznaki 42 (lg. Krzyża AK. 19145)
2. " Franciszek Szczepanski - zam. 31-928 Nowa Huta
Centrum B. m 94 (Blok 11). Nr Odznaki 133.
(lg. Krzyża AK. 21472).
3. " Aleksander Wolak - zam. 82-420 Ryjewo woj. Elbląskie
Nr. Odznaki 134 (lg. Krzyża AK. 22470)
4. " Jerzy Werner - zam. 81-521 Gdynia - Orłowo ul.
Spacerowa 89. Nr. Odznaki 137.
(lg. Krzyża AK. 33004).

Odznaki żołnierzy Pom. Okręgu AK. już wykupiłem dla ww i
oczekuję odbioru legitymacji tych odznak.

Z uwagi na odległości Odznaki i leg. wysłę lub przekażę
osobiscie. (zaproszę na jedno spotkanie w lecie).

Nadmieniam iż kol. Szczepanski i Wolak to żołnierze mojego
plutonu i którego byłem dowodcą od 1.10.44r (poprzednio
dca drużyny). Kol. Werner był żołnierzem Placówki w Rózu
obwód rypinski (z którymi współpracowaliśmy).

Proszę o podanie daty odbioru legitymacji.

Załącz. 4 z fotografiami.

1. Kol. A. Dejewski Torun
2. " F. Szczepanski - N. Huta
3. " A. Wolak - Ryjewo.
4. " J. Werner - Gdynia - Orłowo.

Alfred Dejewski

Dejewski Alfred
87-100 Toruń

Toruń dnia 1991.05.3

2
L 341/A/91

doc dr hab Elżbieta ZAWACKA

w TORUNIU

Uprzejmie informuję że Postanowieniem
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 28.02.1991.

zostałem mianowany do wojskowego stopnia podporucznika.

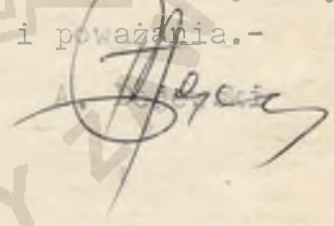
Załączając kserokopię aktu mianowania, uprzejmie pro-
szę o dołączenie go do mojej dokumentacji archiwalnej
Klubu Historycznego - którego jestem członkiem.

Nadmieniam iż mianowanie to jest pewną rekompensatą
za represyjne uniemożliwienie mi uzyskania promocji ofi-
cerskiej w Oficerskiej Szkole Łączności 1945-46 ze względ-
dów politycznych (represja za moją wojenną służbę dla
Niepodległej Polski w szeregach ZWZ- AK)

Dodaję iż w roku 1946 usunięto z b. Ofic. Szkoły Łączności
wszystkich podchorążych, b. żołnierzy AK (element politycz-
nie niepewny) - rozważąc nas po różnych jednostkach w
Polsce. Byliśmy pod nadzorem władz wojskowych.

Z czę wyrazy szacunku i poważania.-

Zak. 1.

ELŻBIETY

M-117

Urbaniak

insp. Jendrych

57

Fundacja

Archiwum Pomorskie
Armii Krajowej
w TORUNIU

Wracam się z uprzejmą prośbą o wydanie mi "aswiadczenia dot. mojej wojennej służby w szeregach ZWZ- AK.w okresie okupacji niemieckiej na terenie obwodu wąbrzeskiego Insp. Grudziądz.

Okres służby: 04. 1941 do 17.01. 1945r.

Na okres służby konsp. w szeregach "ROTY"- nie posiadam żadnych dokumentów (okres: 2.02. 1940 do 04. 1941r).

Oznakę ROTY -zagubiłem w 1956r przy przeprowadzce do Torunia (vide książka "Imiona zbrodni" strona 179 .Znak tożsamosci w formie naramiennika wojsk.Miałem Numer 12 lub 22 Nie jestem pewien). Kieszka osobista w AP.AK. Torun.- Proszę o pozytywne załatwienie sprawy.-

Załączników:

1. ksero pisma b.ZW.ZBOWID ^{A. Dejewski}ydgoszcz z 6.07.1981 (pr T. Jaszowski)
2. ksero wyciągu asw. Weryfikacyjnego wódz Ak. Londyn z 25.maja 1978r.
3. ksero świadczenia świadka p. A.Głó, czewskiego z 8.12.1981 (nie żyje. Posiada weryfik.AK.Londyn)
4. świadczenie ksero-żołnierza AK.Placówki ps. "Adam" D. Łka zaprzysiężonego osobiscie w 1942r dn.15.05.1942r
5. as. świadczenia żołnierza Placówki Ak.D.Łka zaprzysiężonego przezemnie w dn.12.03.1944 ps. "Wisła".
6. ks. oswiadczenia świadka żołnierzy Placówki AK.D.Łka brata komehdanta Placówki T.Łozłowskiego-zaprzysiężonego ww komehdanta AK. dn. 16.maja 1943r. ps."Strzelec".
7. ks. leg. przyżna AK. A.Dejewski -aktualnie Torun,
8. asw. wódz wojsk. dot. służby wojsk. od 15.04. 45- 19.02. 1948r.
9. ks. pisma CAW z 30.04.1990r odnośnie daty..zwolnienie mnie z b. Ofic. Szk.Łączności (z wlniono wszystkich AK).
10. ksero pisma do doc. dr. E.Zawackiej z 3.05 .1991 dot. mianowania do st.pporucznika WP.
11. kopia pisma i mojej Relacji z 15.02.1994. (oryginał dr. T. Jaszowski).

Dejewski Alfred
87-100 Toruń

Toruń dn. 1994. 11. 17
Wysłano dnia 9. 12. 94
10001/1994

4

Archiwum Armii Krajowej

w TORUNIU

Klub Historyczny

W ślad z moją Relacją ogólną z 15.02.94r oraz 13.09.94 -przesyłam w załączeniu dalszą dokumentację dot. konspiracji w obwodzie wąbrzeskim.

Widmianiam iż przygotowuję dalsze Relacje konspiratorów z tamt. terenu-sądzę że około 10-15 Relacji jeszcze przygotuję. (spotkałem się też z odmową składania Relacji).

W dniu dzisiejszym przygotowałem Relacje:

1. Posmiertną- Do. sp. Tadeusza Kozłowskiego b. Komendanta "Roty" jak również ZWZ-AK z m. Dębowa Łąka obwodu wąbrzeskiego.
2. Posmiertną- Dot. sp. Ludwika Smigrowskiego Zcy ww Komendanta "Roty i ZWZ-AK. jw.
3. Relację odnoszącą się do. Kol. Kazimierza Lewandowskiego z Wąbrzeźna-współpracującego ściśle z sp. "ZUCHEM" DRUCHEM" (sp. H. Zarębski z Wąbrzeźna) Żołnierz Placówki AK. w Wąbrzeźnie.

Załączam także: a) Rotę Przysięgi ZWZ.

b) " " " Armii Krajowej.

Podaję jednocześnie odnośnie "ROTY":

Organizacja "ROTA" była odłamem grudziądzkiej "ROTY" (mocno przetrzebionej przez estapo).

Po przysiędze i krótkim przeszkoleniu (zakresu broni, wywiadu, małego sanotażu)-otrzymałem znak tożsamości "ROTY" w formie naramennika wojskowego, z jednej strony zielony, na drugiej stronie były oznaczone: numer obwodu i stopień wojsk.

Dla uproszczenia stopień wojsk. -był wryty na zielonej stronie znaku tożsamości.

Znak ten wielkości: długość ca 4 cm, szerokość 5-6 mm. miałem do czasu przeprowadzki do Torunia z Ziem Zachodnich (zgubiłem). Byłem wówczas w stopniu kaprała. Posiadanie takiego znaku potwierdza kolega knap Stanisław żołnierz "ROTY" i Armii Krajowej obwód wąbrzeski (Relacja w aktach Archiwum).

Dodaję iż w sprawie tego Znak tożsamości pisze także Tadeusz Kut, w książce "Imiona Zbrodni" -strona 179.

Ciekawe czy znalazły się taki znak do Archiwum w skali Grudziądza i na innym terenie ??

Załączniki:..plik..

ppor. rez. Alfred Dejewski

1. Relacja dot. sp. T. Kozłowskiego z dokum. pomocniczą
2. Relacja dot. sp. L. Smigrowskiego z dokum. pomocniczą
3. Relacja osobista k. Lewandowskiego z Wąbrzeźna z 10. XI. 1994.
4. Kserokopia Tekstu Przysięgi ZWZ i Armii Krajowej

Pani doc dr hab. Elżebita Zawacka
Przewodnicząca Rady Fundacji
Archiwum Armii Krajowej
---W TORUNIU---

Nawiązując do rozmowy z 3.04.95 uprzejmie informuję iż do tamt. Archiwum AK. przekazałem już niektóre relacje osobiste niektórych żołnierzy konspiracji pomorskiej (osob żyjących, nieżyjących). W opracowywaniu są dalsze dot. Placówki Dębowa Łąka obwód wąbrzeski.

Relacje już złożone z Placówki D. Łąka

1. Sp. Kozłowski Tadeusz b.k-dant Placówki D. Łąka-pismo z 11.17.9.
2. " Smigrowski Ludwik o.zca jw. (poz. 1. i 2 -posmiertnie)
3. Kol. Dejewski Alfred- Placówka D. Łąka-pismo z 1987.11.11.
4. " Szczepanski Franciszek- jw. jw. Nowa Huta.
5. " Wolak Aleksander - " Ryjewo woj. elbl.

Wszyscy ww posiadają krzyże AK. Żołnierzy z poz. 3,4,5- posiadają Odznaki Żołnierzy AK. Okręgu Pomorskiego.

Mam w opracowaniu dalsze Relacje żołnierzy Placówki D. Łąka.

Relacje już złożone z Placówki-obwodu wąbrzeskiego. (Wąbrzeźno)

1. Sp. Żarembki Henryk- k-dant Placówki i w składzie oddziału obwodu. -posmiertna. (w załączeniu)
2. Kol. Knap Stanisław -Placówka Wąbrzeźno-Zam St. Dzierżoń, Vide moje pismo z 2.02.1994r.
3. Kol. Lewandowski Kazimierz-Placówka Wąbrzeźno. Vide moje pismo 1994.11.10.

Dowodcy Obwodu wąbrzeskiego: (Kr. "Wąwóz") Insp. Grudziądz:

-por Chełmicki ps "Tedeusz"-

- " Dutkiewicz - ps "Grad"

- " Kudlinski - ps "Bogusław" Bohdan" Karol" (w POZ "Smug")

Skład dowództwa obwodu wąbrzeskiego przyjąłem z podania dr. T. Jaszowskiego z 1978r. (posiadam w aktach własnych).

W przygotowywanych relacjach Placówki D. Łąka jest także dla sp. Kozłowskiej Ireny ps "Ika" -przewidywana do sł. sanitarnej (zaprzysiężona przeze mnie-osobiscie). znalazłem także b. akuszerkę z Elgiszewa -przewidywaną na dowódcę grupy sanitarnej w "Burzy". (szczegóły w Relacji).

Z terenu Placówki Wąbrzeźno-ustalono dalszych żołnierzy-których miejsce pobytu są nieznane (prawdopodobnie nie żyją).

1. ~~Kol.~~ Markowski Albin- Wąbrzeźno
2. " Markowski Zygfryd -"
3. "m Kopczyk Stanisław -"ysliwiec k. Wąbrzeźna
4. " erkiewicz Franciszek- Wałyca k. Wąbrzeźna

Ww poz. 1-4 byli zaprzysiężeni przez S. Knapa oraz k. Lewandowskiego. (Relacje w aktach).-

Opóźnienia w opracowywaniu relacji wynikają z poważnego pogorszenia stanu zdrowia (opracja, krwawienia z jelit itp.).

Załącznik 4.....

Relacja dot. Żarembkiego H.
z fotografią.

Alfred Dejewski

Dejewski Alfred
87-100 Toruń

Wpłynęło dnia 17.04.95
L.dz. 5M/A 195 Toruń dn. 1995.04.6

6

Fundacja
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
87-100 Toruń

Ul. W. Garbary 2.

Wracam się z uprzejmą prośbą o korektę zaświadczenia
Nr. 159 z 30.01.95 dot. mojego udziału w służbie ZWZ-AK. 04.41 -
17.01.1945r na terenie obwodu wąbrzeskiego (kryptonim "Wawóz")
Insp. Grudziądz (kryptonim "Warszatat" 9

- Potwierdzenie mojej działalności konspiracyjnej wynika z:
- a) zaświadczenia Weryfikacyjnego AK. Londyn 1978r
  - ✓ b) Potwierdzenia sp. A. Skórczewskiego oficera AK.
  - c) Oświadczenie żołnierza Fr. Szczepanskiego ps "Adam"-ww zaprzy-
sięgam osobiscie,
  - d) Oświadczenia żołnierza Al. Wolaka ps "Wisła"-ww zaprzy-
sięgam osobiscie

Ww posiadają Krzyż AK. i Weryfikacje Londyńskie.

Złożone Relacje w tamt. Fundacji Archiwum: (dot. tej sprawy)

- 1. A. Dejewski- ps. Fred "Fred-II"- pismo moje z 11.11.1987
- ✓ 2. A. Wolak - ps "Wisła"- Relacja - pismo moje do Fundacji
z dn. 1987.11.11.
- ✓ 3. F. Szczepanski - ps "Adam"-Relacja osob.jw.
- ✓ 4. J. Werner - ps "Zielony"- Placówka Róże obw. "ypin
- 5. Ksp. Lewandowski- ps "Jeleń" Jelcz"-Placówka Wąbrzeźno
Relacja z dn. 1994.XI.10. z uwagą że był mi zany punkt
kontaktowy ul. Kopernika 6 Wąbrzeźno (lokal k. Lewandowskiego)
podany mi przez H. Zarębskiego ps. "Zuch" Druch".
- 6. St. Knap- ps "Stanisław"-Placówka Wąbrzeźno, Współdziałałem
z sp. H. Zarębskim w zorg. komórki wywiadu AK. na Stacji
PKP. Wąbrzeźno. Na moją propozycję ww St. Knap został
powołany na funkcję wywiadowcy na tej Stacji PKP.

Dokumenty ww (punkt a-d) są podstawowymi dokumentami potw.
moj udział w służbie woj. ZWZ-AK. (poprzez sp. W. Wesołowskiego
i sp. por. Z. Koźlikowskiego w 1940r-kontakt przez ww Weso-
łowskiego b-mojego Profesora z Gimn. Hum. Wąbrzeźno który
pracował w 1940 w Dąbowej Łące jakiś czas).

Podanie ilości złożonych Relacji wiąże się ze stwierdzeniem w
zaświadczeniu z 30.01.1995: "Nie udało nam się odnaleźć
nazwiska p. Alfreda Dejewskiego w innych relacjach w naszym
Archiwum."

Oświadczenia i dokumenty dot. udziału w konsp. ZWZ-AK
złożyłem wraz z wnioskiem o Zaświadczenie Archiwum.
Niektóre Relacje osobiste (ol. Dejewski, Szczepanski, Wolak,
Werner) złożyłem do Fundacji już 11.11.1987r. Ww obok- posiadają
Krzyż AK. i odznaki Żołnierzy AK. P m. Okręgu AK.

Relacje P. Lewandowskiego i Knapa są pośrednimi potwierdzeniami-
zas w wszyscy dowodcy z tego terenu- nie żyją. (wkrpctce nie
będą żyć wszyscy żołnierze konspiracji).

Przedstawiając powyższe prośbę uprzejmie o wydanie mi
nowego, uzupełnionego zaświadczenia.

Serdecznie przepraszam, ale jest to dla mnie b. ważny
dokument.

Zaświadczenie
Zaświadczenie

A. Dejewski

Torun dn. 1995.04.30

(odpis)

Zel. 5

7

Fundacja Archiwum Armii Krajowej

w Toruniu -----

Przedkładam w załączeniu Oświadczenie dot. organizacji konsp. "ROTA" - do wiadomości i wykorzystania. Z całą stanowczością potwierdzam podane fakty. Do tej organizacji zaprzysięgałem osobistą w 1940r :
- śp. Irena Kozłowska - ps "Ika" - późniejszy żołnierz ZWZ-AK.
- śp. Brunon Grajkowski - ps "Fric" - jak wyżej
Nadmieniam iż Relację osobistą Kol. St. Knapa zam. St. Dzierzgoń 82-450 woj. elbląskie przekazałem do F. Archiwum AK. Toruń w Toruniu przy moim piśmie z 2.02.1994r.

Zel. 6.

por. rez. A. Dejewski
(pieczętka imienna-podpis)

Za zgodność:

[Signature]
Toruń 11. IX. 95

Dot. materiałów konsp.
z obwodu wąbrzeskiego.

Fundacja Archiwum Ak.
w Toruniu

Przesyłam dalszą skromną partię materiałów

dot. konspiracji w obwodzie wąbrzeskim. Oddanie tych spraw spowodowane jest pogorszeniem stanu zdrowia (skierowanie do szpitala).

Dalsze Relacje które (skrótowe z konieczności) załączam:

1. sp. Ciupak Władysław - ps. "Czarny"
2. " Grajkowski runon - ps. "Fric"
3. " Kozłowska Irena - ps. "Ika"
4. " Kozłowski Jan - ps. "Strzelec"
5. " Kopeć Władysław - "Czad"
6. " Obremski Julian - ps. "Julian" Jul". *Zakładam ten...*
7. " Różński Zygmunt - ps. "Bór"
8. " Szczepanski Tomasz - ps. "Wiąz" Jastrzab"

ważam że niele więcej można będzie uzyskać danych po tylu latach. (ww wszyscy posmiertnie).

Wykaz konspiratorów z 1945-46 przekazałem Fund. Archiwum przy moim piśmie z 1991.11.25 (dot. terenu D. Ł. ke wąbrzeskie z mianowicie:

1. sp. Obremski Julian ps. "Fajka"
2. Pani Błażejewska Helena ps. "Lilja" (Ciechocinsek)
3. sp. Bliźniak Władysław sp. "Czejka"
4. sp. Przystalcki Ignacy ps "Czarny"
5. astrzemski Wiktor ps. "Lis"
6. sp. Jastrzemski Czesław ps "Wilk"
7. sp. Sowa Józef ps. "Lot" (?).

Przywódcą tej grupy był ww sp. Obremski J. były żołnierz AK. z okresu okupacji niemieckiej.

Organizacja ta działała pod nazwą: "Tajna Armia Krajowa".

Pani Błażejewska H. żyje - mieszka w Ciechocinku

Odrębną sprawą to przygotowanie (w czasie okupacji) grupy P. laków (przygotowanie listy) do mobilizacji na uzupełnienie szeregów Ak. na okres powstania w-wa 1944 i "Burzy". Lista (kopia) przechowywana do lat pięćdziesiątych stała się nieczytelna i zniszczona.

Pamięciowo podaję kilka nazwisk :

Wydro "aria-arkuszerka-do sk. sanitarnej, tak samo Urszula R. żanska, Kowalko ska Wł. Gregrowicz Józef z "adowisk, Koziak Edward z "aworza, Kiwała Stanisław z osieczka itp.

Wobec odtąpienia od wykonywania "Burzy" (aresztowania NKWD) mobilizacja uzupełniająca - nie była wykonana i sprawa zachowana w utajnieniu.

O dane dośk. wojskowej sp. W. Kopecia - wystąpiłem z zapytaniem do CAW (nie pamiętam danych i rodzina także).

Załącznik plik.

IV/2. Korespondencja różna - Dejewski Alfred

1. Pismo A. Dejewskiego z 13.09.1993 do
T. Gąsrowskiego, mpis k. 1 s. 1-2
2. Pismo A. Dejewskiego z 3.04.1995 do MOW
- kontakt z W. Komorowskim, mpis k. 1 s. 3
3. Pismo MOW do Woj. Inst. Histor
z 20.04.1995 - dot. W. Komorowskie-
go, omyl. k. 1 s. 4
4. Pismo A. Dejewskiego z 10.05.1995
do W. Komorowskiego - dot. Stefana
Kudlińskiego, mpis k. 1 s. 5
5. Pismo A. Dejewskiego z 23.06.1995
- dot. Stefana Kudlińskiego, mpis. k. 1 s. 6

Dejewski Alfred
87-100 Torun

Tożn dn. 1994. 09. 13

Doc dr. Jagzowski Tadeusz
Archiwum Armii Krajowej
w Toruniu

Wiażując do listu Pana z 31.08.94 uprzejmie
podaję co następuje (w miarę możliwości).

a) Przystalaki Jan s Bernarda i Antoniny z d Guttman ur. 1907.
08.8 w Niedzwiedziu woj. torunskie.
Do 1992 zamieszkiwał w Wałyczu k. Wąbrzeźna ul. Kętrzyńskiego
132 m 2. Wyprowadził się do Torunia ul. Legionów 143 m 62.
Żona w zamieszkująca aktualnie s w-w Zapalowska Anna córka
Jana i Staniławy u. 1919.03.20.

Jak wnika z danych ewid. (kartoteki ww) ojciec ww
xxxx Przystalakiej Anny z d. Zapalowskiej ma imię Jan
a nie Antoni.

Znałem Zapalowskiego z Wąbrzeźna- chyba sportowca, kolarza
Krewni ww mieszkali przed II wojną światową także w Dębowej
Łące (Zapalowscy).

b) Sp. por Kudlinski Antoni s Jana i Aatarzyny z d. Messen
urodzony 1911.03.10. W kolienia (poznanskie)-nie miał
na imię Stanisław-jak to podawał sp.inż T. Aleksi.

(sprawdziłem w dowodzie osobistym ww córki Jakubowskiej
Azimierzy-Stanisławy z d. Kudlinskiej)

Aresztowany przebywał w obozie Stutthof następnie Bissingen
-Niemcy. Pisywał kartki z obozów.

Z nim przebywał w Stutthofie kolega (konspirator) Paterki
Azimierz -który wrócił z obozu i następnie wyjechał do
Gruzji.

(ks. telefonicznej są 2 panie Paterkie-czyżby żona
i córka?)

W obozie Bissingen był z ww Kolega Gołaszewski czy Gołębiew
ki z Mlewa. Też nie powrócił z obozu, a poszukiwania go przez
Mażonkę z Mlewa- nie dały wyników.

Matka (żona por. Kudlinskiego) Stanisława z d. Waszinska
(23.4.1914) była niepokojona przez służbę bezp. po
wktoczeniu Rosjan.

Załączam fotografie i inne materiały dot. sp. por. A. Kud-
linskiego -do wykorzystania.

Miał kontakty w lipnowskim w POZ.itp.

Przy aresztowaniu sp. A. Kudlinskiego- była przypadkowo
kobieta z lipnowskiego.

o). odnośnie por. sp. Głowczewskiego Alfonsa ps Kossak "Kaszuba"
to ww był oficerem WP.-uczestnik kamp. 1939-por. dca
kompanii w 67 pp.4 DP.

W obozie jenców spotkał płk. J. Pałubickiego przez którego
został zaangażowany do konspiracji.

Na przełomie 1941-42 (dokładnie dat nie pamiętam-nie
prowadzono kroniki) zjawił się na terenie wąbrzezańskim
interesując się kadrą ofic. i podoficerską WP. itp.
Na rozkaz kom. T. Kozłowskiego-ubezpieczałem Jego przerzut
na teren brodnicki (jako znający teren).

Był jeszcze 2 krotnie-w 1944 przybył na nażewezwanie
(sprawy organizacyjne Pl. "Burza" postępowania na wypadek
wejścia Sowie tów itp)-gdyż decyzyjność obwołu była
nie wystarczająca (w tym okresie-a sprawy pilne).

Ww p. A. Głowczewskiego spotkałem przypadkowo na stacji
PKP (w latach Pędziesiątych) w Bydgoszczy, ale odmawiał
rozmowy na te tematy.

Następnie spotykaliśmy się w ramach działalności ZIW.
RP. Kontakty te trwały do Jego śmierci w 1982r. 65

Wniosek o mianowanie Go do st. kapitana w LWP- nie uwzględniono.

d) w Wąbrzeźnie spotkałem żołnierza konspiracji (w tym m-cu) Lewandowskiego Kazimierza Plac Wolności 7-który ma złożyć Relację osobistą. Powoływał się na sp.H.Zaremskiego.

e) przygotowuję listę żołnierzy konsp. z Placówki Dąbowa Łąka z tym że żyje tylko kilku-sprawa bardzo spóźniona. Spróbuję uzyskać fotografię Komendanta i cy Komendanta. (trudno ustalić szczegóły a zwłaszcza daty itp). Załączam także fotografię z lat 1942-43 z terenu brodzickiego na której jestem wraz z łącznikiem "Adam" (Szczepanski Franc. -żyje w N. Hucie-złożył Relację osobistą), gdzie w jedną z niedzieli rozpoznawaliśmy teren dla potrzeb łączności konspiracyjnej.

Materiały dot. sp. A.Kudlinskiego są do wykorzystania Archiwum- z tym że zgodnie z prośbą córki ww P. Jakubowskiej-Kudlinskiej, materiały niepotrzebne-mają być zwrócone. Prosi o materiały historyczne dot. konspiracji z udziałem ojca.

Propozycje:

-sprawdzić w Grudziądzu czy konspirator z najbliższego otoczenia Pan. Paterski Kazimierz żyje w tym mieście. W kż. telefon. figuruje 2 Panie Paterskie może to żona i córka? w/w

- sp. por. A. Kudlinski przebywał w obozie konc. Stutthof i Bisingen proponuje wrócić się do Archiwum obozu Stutthof-a dokładne dane dot. przebywania ww w tym obozie, a także do obozu Bisingen o to samo.

(Dodaje iż sp. A. Kudlinski przebywający w kolejnym obozie poza Stutthofem tj. w Bessingen jak i jego kolega Gołaszewski (Gołębiewski?) z Miew- nie wrócili z obozu Bessingen)

- rozpatrywać możliwość zaproszenia córki b. Dca Garnizonu Torunia (styczeń 1943- 04. 1944) sp. A. Kudlinskiego tj. Pani Jakubowskiej Kazimierzy na planowe spotkanie Fundacji Archiwum NK. WW wspomina b. mile fakty pomocy -po aresztowaniu ojca. (przez osoby nieznane).

- wystąpić o posmiertne wyróżnienie sp. A. Kudlinskiego Krzyżem AK i Medalami Wojska -poprzez podowiska SZZAK!

Załączników ..... A. Dejewski

Kopia dla Pani Bogusławy Zawackiej Archiwum AK. Torun. - vide propozycje

Materiały dot. sp. Kazimierza J. i onaj. przed a odnowy kopieci

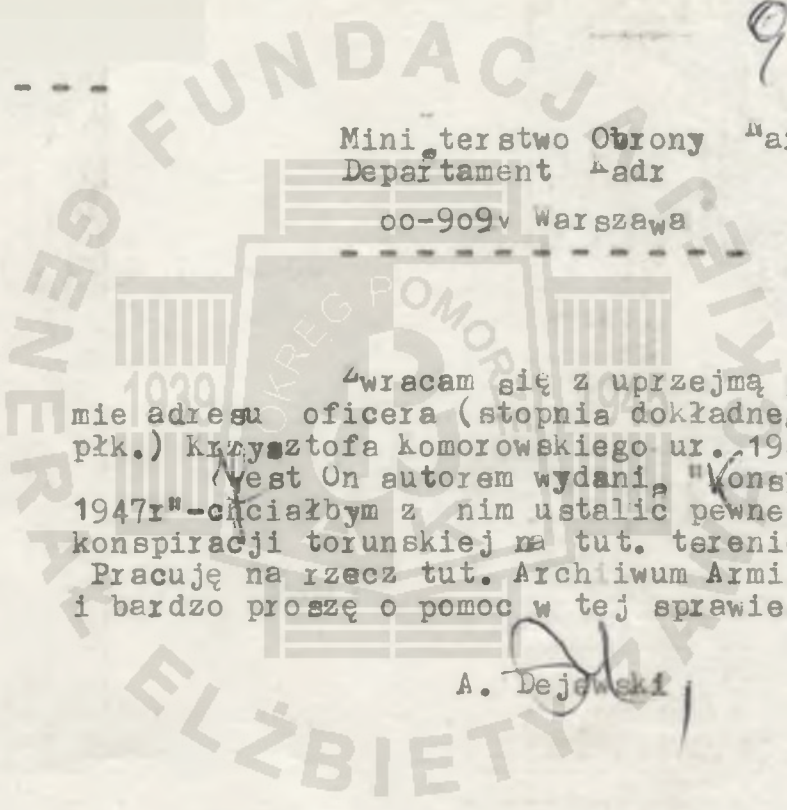
Dy

Dejewski Alfred
87-100 Torun

Torun dn. 1995. 04. 3

96

Ministerstwo Obrony Narodowej
Departament Adm.
00-909v Warszawa

Wracam się z uprzejmą prośbą o podanie
mi adresu oficera (stopnia dokładnego nie znam tj. kpt, c
płk.) Krzysztofa Komorowskiego ur. 1947r.
(jest On autorem wydania "Konspiracja Płomka 1939
1947r" - chciałbym z nim ustalić pewne szczegóły dot.
konspiracji torunskiej na tut. terenie.
Pracuję na rzecz tut. Archiwum Armii Krajowej Torun
i bardzo proszę o pomoc w tej sprawie.

A. Dejewski

leżba
3. IV. 95

4

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
DEPARTAMENT KADR

Nr 2190,

WOJSKOWY INSTYTUT HISTORYCZNY
WARSZAWA

Data 1995-04-20
00-909 Warszawa

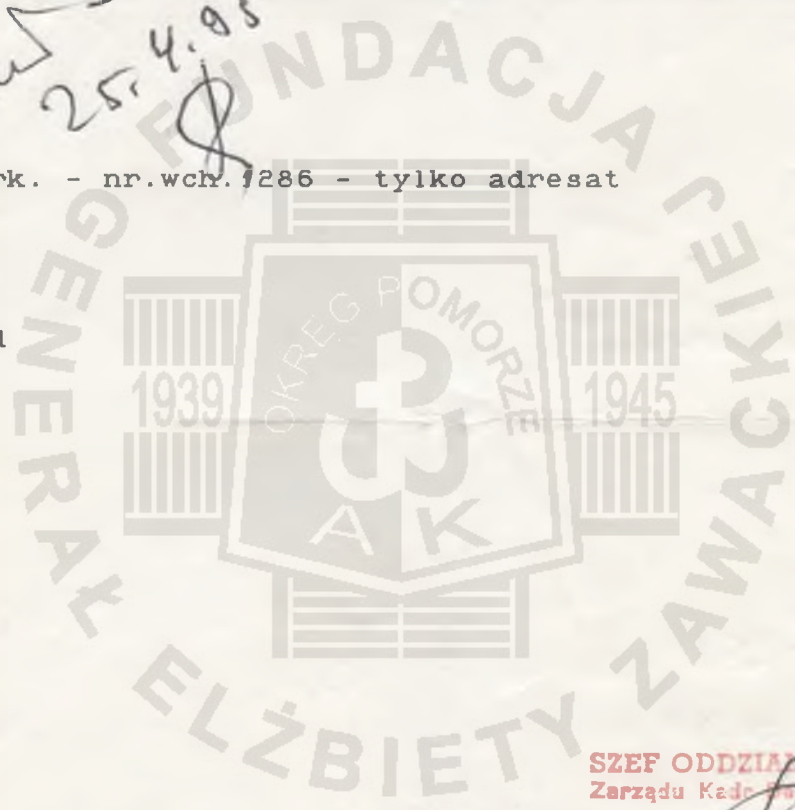
W załączeniu przesyłam prośbę Pana Alfreda Dejewskiego
dotyczącą płk Krzysztofa KOMOROWSKIEGO do załatwienia według
kompetencji.

ok 25.4.95

zał.: 1 na 1 ark. - nr.wch. 9286 - tylko adresat

Do wiadomości:
Dejewski Alfred
87-100 TORUN

wyk.: IB
tel.844106

SZEF ODDZIAŁU EWIDENCJI
Zarządu Kadry Departamentu Kadr

Berowski
płk mgr inż. Mieczysław Berowski

Torun dn. 1995.05.10.

5

- 20 -

96

Szanowny Pan
płk Krzysztof Komorowski
Wojskowy Instytut Historyczny
w Warszawie

Załączając kserokopię z Pana opracowania
Historycznego pt. "Konspiracja Pomorska 1939-1947" podaje Pan
dane dot. Stefana Kudlinskiego ps "Zbigniew" emisariusza
ODR Torun.

Pracując na rzecz tutaj Archiwum AK Torun wyjaśniałem
sprawę sp. por. Kudlinskiego Antoniego s. Jana i Katarzyny
ur. 1911.03.10. Pełnił On funkcje organizacyjne w POZ Lipno
ps. "Smug" następnie w AK. (występował także w Obwodzie wąbrze-
skim) następnie jako Dca Garnizonu Torun ps. "Bohdan Karol,
Bogusław.

Zbieżność nazwisk Stefana i Antoniego z Torunia spowodowa-
ła iż nawiązałem kontakt z córką ww. A. Kudlinskiego z którego
wynikało iż obydwu ww. nie łączyły więzy rodzinne.

Ponieważ ww. Stefan Kudlinski pełnił ważną funkcję emisariusza
ODR Torun - bardzo proszę o o możliwie najwięcej danych dot.
Stefana Kudlinskiego, celem ujęcia Go w Archiwum AK. naszego
terenu.

Pracuję na rzecz Fundacji Archiwum Ak. Torun i
historii konspiracji z naszego terenu i uprzejmie proszę
o przychylne potraktowanie tej prośby!

25-1

ppor. rez. A. Dejeński
87-100 Torun

kserokopie stry 73

Uszlei u Komorowskiego

A. u konspiracji Pomorska 1939-1947

dot. Stefana Kudlinskiego

PS. "Zbigniew" emisariusz

ODR. w Toruni.

Q

Torun dn. 1995. 06. 23

6

Doc dr Jaszowski Tadeusz
Fundacja Archiwum AK.
w Toruniu

Przekazuję sprawę dot. Stefana Kudlinskiego
ps. "Zbigniew" emisariusza ODR Torun.

Chciałem ją przekazać Panu po pełnym zerwaniu
materiałów, ale płk. K. Komorowski nie odezwał się i sędzę
nie odezwie. Myślę że nie jestem stroną właściwą dla ww.
Byłem b. ciekaw osoby Stefana Kudlinskiego stąd moje
zaangażowanie w sprawie.

Czy Pan posiada szersze dane dot. tej osoby?
konczę przygotowanie paru relacji dot. niektórych osób
podziemia z terenu Płacówki D. Ł. ki. Brak mi pewnych
danych dot. 2-ch osób.

Z poważaniem

Zaś. 1.....

A. Dejewski

1. kopia pisma do MON.
z 3.04.95
2. pismo MON z 95.04.20
Nr. 2190
3. kopia mojego pisma z 95.05.10
do płk K. Komorowskiego
WIH. W-wa

4. karta z listem w k. Komorowskiego
"Kierownik Powinny 1933-1934"

T:Ok: 154/766 Pom. Grudziądz

Dziejowski Alfred

V. Kwarty informacyjne
k. 9

T

M-157

Wąbrzeźno

PK 1

Dejewski Alfred "Fred"

zob. wykaz Zw. Zw. Wój. 149/88

nr 20-04-1924

adres okupacyjny. Dębowa Łąka
materiał do ZUZ - PK obwód w. brzeski

- był szeregowym, potem d-cą dr.-ny,
potem d-cą 1 plut. "Fred"
  - jego d-cą był Rostowski Tadeusz ps. "Poraz"
- aktualny adres Toruń

87

DEYENSU ALFRED AK

DAWID WĄBRZEŃNO 2

P-CH T PRYTONU

WALOWI WĄBRZEŃNO
↓ -K- DEBOWA ŁĄKA
00 A.10.44-RETON AK

DSEUDOKIM

PS FRED

PS FRED II

DIAK VEORZ

20. 04. 1924

DEBOWA ŁĄKA
WĄBRZEŃNO

AKT. ADRES

87-100 TORUŃ

1 MIOWIT DODZIĆ
10 REF I TAWINA
2 d. LULWONGYA

TECNA M-157-DEYENSU ALFRED

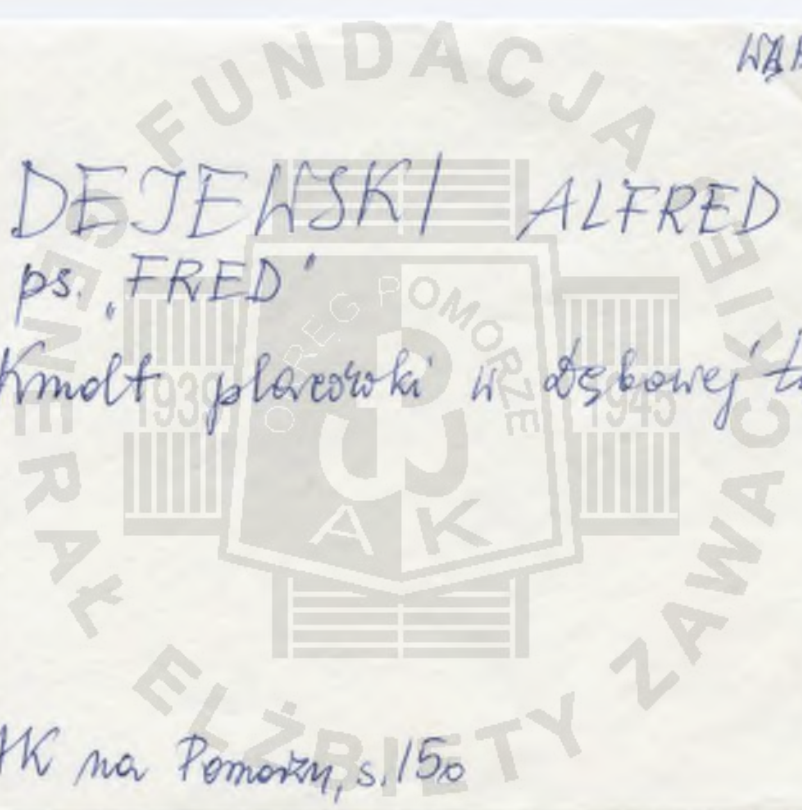
a/

WABRZEMO
AK 3

DEJENSKI ALFRED
ps. "FRED"

Kmolt placowa ki w os. bowej tycce.

W 1944 AK na Pomorzu, s. 150

11-157

Rejewski Alfred ps. "Fied"

Adres: Toruń ul. Kasimierzowa 65 a. 11

Przyjmiel: Edward Wójcicki

Przebieg: kowideca plekora

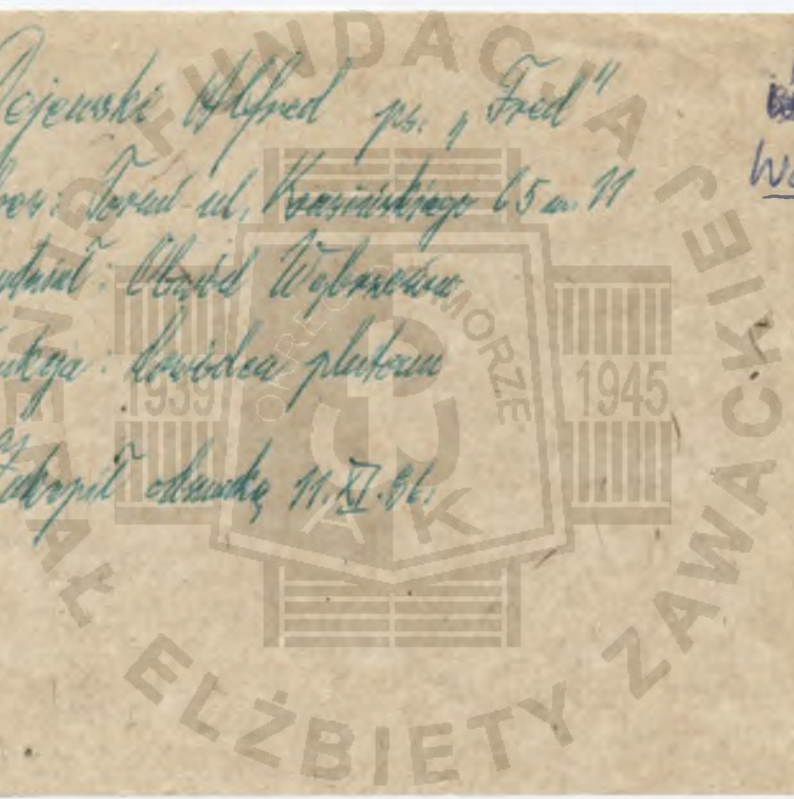
as
Zakopit odswady 11. XI. 56.

~~Form~~

Wagnczie

4,

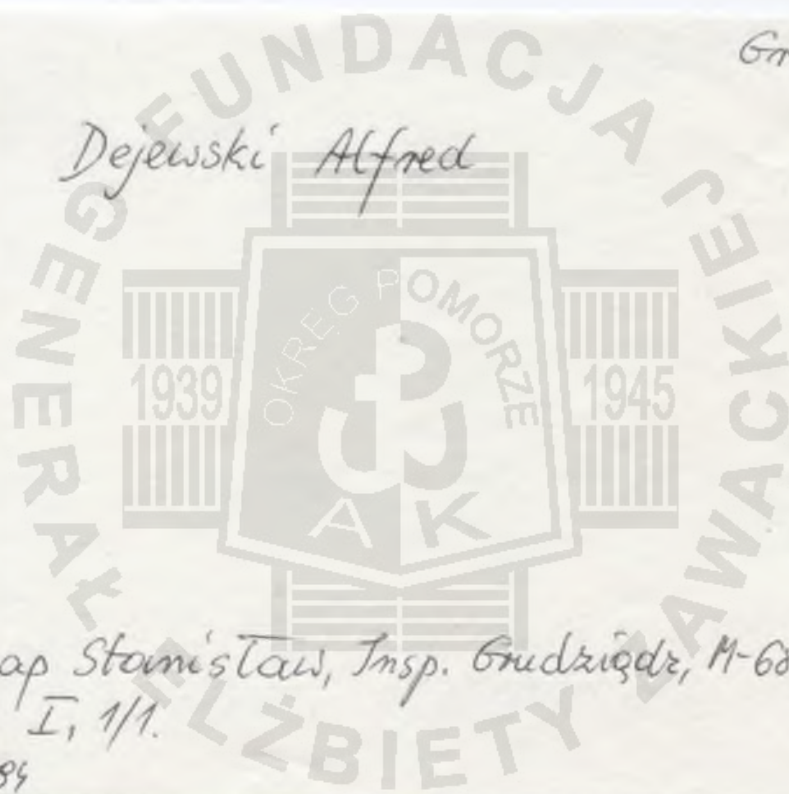
nel

FUNDACJA
AK WĄBRZEŃNO 5
ALFRED DEYEWSKI ps. FRED⁴ "FRED II"
" "
N-157 - Teczna DEYEWSKIEGO ALFREDA
D-CA 1939 PLUTONU 1945
1. ST. SIERŻANT [ETATOWY STOL. FUNKC.]
CZ. WOJNY P.P.W.
PO WOJNIE ZWERYFIKOWANY PRZEZ LONDYN TAKO
D-CA - PLUTONU
ELŻBIETY ZAWACKI

Grudziądz
AK 6

Dejewski Alfred

T.: Knap Stanisław, Insp. Grudziądz, M-684/1383,
~~#~~ I, 1/1.
MG 194

Dejewski Alfred

Wojenny
"Kot" 2
2W2-RK

W 1939 r. miewał kontakt
z Józefem Rozłowskiem w sprawie
zabezpieczenia broni po kampanii
wzrostowej (pow. Lipno)

zob: J: K: 478/1458 Pom. sz. 1/1 Rozłowski Józef
olusz, sz. 1/1 s. 1

alk. X 104

Dejewski Alfred
ps. "Fred", "Fred II"

Wojkowsko
AK 8

15.05.1942 r. zaprowadził do AK Franciszka Szepańskiego. Był wtedy
deż. drugim a od 1.10.1944
deż. plutonu.

zob. T. N. 156/765 Pom. Szepański Franciszek
szek 2.1/1 i 2.1/2 (Gudziński)

28.7.04

++ Dejowski Alfred

Wąbrzeźno
9

Lwów "Bimletym" z
informacją, posty - adresat
zmarł.

18.09.2009

af

adres:

Torun

M-157/100 Grudziądz
AK

Dejewski Alfred
ps. "Fred", "Fred II"

ZESKANOWANE

Dejewski Alfred

